

I
PRELIMINARY

READ pp. 1-4 of Rouse's *First Greek Course*, and practice the alphabet as on p. 4.

The grammar for ch. II is found on pp. 4-6, with the pronouns p. 13 and εἰμί p. 10.

For the other exercises see the corresponding number in the *First Greek Course*. Those with Arabic numerals assume a knowledge of the whole grammar.

II
ΟΣΤΙΣ ΕΙΜΙ ΕΓΩ

ἐγὼ μὲν εἰμι παιδίον Ἑλληνικόν, οἰκῶ δ' ἐν ἀγροῖς, ἐνταῦθα γὰρ ἐν τοῖς ἀγροῖς γεωργός τις Θράσυλλός ἐστιν, ὃς γεωργεῖ καὶ ἔχει χωρίον, ἄρ' ἐρωτᾶς, τίς μὲν ἐγώ, τίς δ' ὁ Θράσυλλος; λέγω δὴ, τέκνον γὰρ εἰμι ἐγὼ τοῦ Θρασύλλου. καὶ μὴν ἄλλα γε ἔχει τέκνα ὁ Θράσυλλος· καὶ γὰρ ἐγὼ εἰμι τέκνον αὐτοῦ, καὶ ἔχω ἀδελφόν τε καὶ ἀδελφήν· ὀνομάζουσι δ' ἐμὲ μὲν Θρασύμαχον, τὸν δ' ἀδελφὸν ὀνομάζουσιν Θρασύστομον, τὴν δ' ἀδελφήν Ἑλένην ὀνομάζουσιν. ἐσμὲν οὖν τέκνα τοῦ Θρασύλλου, ἐσμὲν δὲ καὶ τῆς Εὐρυδίκης τέκνα.

ποῦ δ' οἰκοῦμεν; ὅπου; ἔστι δὴ χωρίον ἐν ἀγροῖς, καὶ ἐν τῷ χωρίῳ οἰκία· ἡμεῖς μὲν οἰκοῦμεν ἐν τῇ οἰκίᾳ ὃ δὲ Θράσυλλος γεωργεῖ ἐν τῷ χωρίῳ· ἄρ' ἐρωτᾶς, τί ἐστι χωρίον; ἄρ' οὐ δηλόν; ὁ γεωργός γὰρ ἔχει χωρίον, τὸ δὲ χωρίον τόπος ἐστὶν ἐν ᾧ γεωργεῖ γεωργός. χώρα μὲν γὰρ ἐστὶ τόπος, καὶ χωρίον ἐστὶ χώρα μικρά· λέγω δὲ οὕτως, ἐπειδὴ οὐκ εἶ σύ Ἑλληνικὸν παιδίον, ἄρα δηλόν σοι νῦν ἐστὶν ὃ λέγω; τὸ δὲ χωρίον ἔχει ἀγρούς οὐκ ὀλίγους.

IIA
ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ

λέγω δὴ σοι, ὦ φίλε, ὅτι ἐν χωρίῳ οἰκοῦμεν, καὶ ὅτι τέκνα ἐσμὲν τοῦ Θρασύλλου καὶ τῆς Εὐρυδίκης ἐγὼ τε καὶ Θρασύστομος καὶ Ἑλένη. ἐν δὲ τῇ οἰκίᾳ ἡμῶν οἰκεῖ τις καὶ ἄλλη· ἢ δ' ἐστὶ τροφός, καὶ ὀνομάζουσι τὴν τροφὸν ἡμῶν Λαδίκην. ἄρ' ἐρωτᾶς, ποῖόν τί ἐστὶ τροφός; καὶ δὴ λέγω, τροφὸς γὰρ τρέφει τὰ μικρὰ τέκνα. ἢ οὖν τροφός ἢ ἡμετέρα οἰκεῖ μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ. οὐκ ἄδηλόν ποῦ ἐστὶ σοι ὅτι οἰκοῦμεν ἅμα, ἐγὼ τε καὶ ὁ Θράσυλλος ὁ γεωργός, καὶ ὁ ἀδελφός μου Θρασύστομος, καὶ ἡ ἀδελφή Ἑλένη, καὶ ἡ Εὐρυδίκη, ἧς τέκνα ἐσμὲν, καὶ ἡ Λαδίκη, ἣ τροφός ἐστὶν. καὶ ἐν ᾧ χρόνῳ λέγω

σοι, μανθάνεις ἕκαστα. δῆλον οὖν δὴ πού ἐστι, διὰ τί λέγω πολλάκις ἕκαστα. καὶ ἐν ᾧ ἐγὼ λέγω, σὺ ἀκούεις.

ἔπειτα λέγω περὶ τοῦ ἡμετέρου χωρίου. τὸ γὰρ ἡμέτερον χωρίον λόφοι περιέχουσιν. ἄρ' ἐρωτᾷς τί ποτ' ἐστι λόφος; λέγω δὴ. λόφος γὰρ ἐστι τόπος ὑψηλός, ἢ δὲ γῆ ἦν γεωργοῦμεν οὐκ ἐστὶν ὑψηλή, ἀλλ' ἐστὶν ὀμαλή. ἄρα νῦν δῆλον ὅ τι ἐστὶ λόφος; εἰ μὴ δῆλον, λέγω ἄλλως δὴ. ἐστὶ γὰρ τοι λόφος μάλιστα ὑψηλὸς ἐν Ἑλβετία, ὃν ὀνομάζουσι Λόφον Λευκόν· ἐστὶ δὲ καὶ ἐν Σκωτία λόφος Νέβις, καὶ ἐν Ἰβερνία λόφοι Πυρρηναῖοι, καὶ ἄλλοι ἐν Ἰταλία Ἀπεννῖνοι· νῦν που δῆλόν ἐστὶ σοι. ἀλλὰ οἱ λόφοι οἱ ἡμέτεροι οὐκ εἰσὶν οὕτως ὑψηλοὶ ὡς οἱ Πυρρηναῖοι· μικροὶ γὰρ μᾶλλον εἰσὶν οἱ ἡμέτεροι. περιέχουσιν οὖν οἱ λόφοι τὸ χωρίον ἡμῶν κύκλω, ὑψηλοὶ μὲν, ἀλλ' οὐχ οὕτως ὑψηλοὶ ὡς καὶ ἄλλοι. ἐν μέσῳ δὲ τῶν λόφων τὸ χωρίον ἐστίν, ἐν ᾧ γεωργοῦμεν.

καὶ οὐ μόνον τὸ ἡμέτερον χωρίον ἐστὶν ἐνταῦθα, χωρία δ' ἐστὶν ἐγγὺς ἄλλα. ἐκ δεξιᾶς μὲν τὸ ἡμέτερον, ἐξ ἀριστερᾶς δὲ τὰ ἄλλα· καὶ ἐν μέσῳ ὁδός. ἢ οὖν ὁδός ἐστὶν ἐν μέσῳ τοῦ θ' ἡμετέρου χωρίου καὶ τῶν ἄλλων, καὶ τὰ χωρία ἐν μέσῳ τῶν λόφων. δῆλον δὴ σοί ἐστι νῦν τὰ περὶ τοῦ τόπου, ὡς νομίζω.

ΠΒ

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

πηλίκον ἐστὶ τὸ χωρίον; μικρόν ἐστὶ τὸ χωρίον. τίς τροφός ἐστὶ τῆς Ἑλένης; Λαδίκη τροφός ἐστὶ τῆς Ἑλένης.

τίς ἐστὶ τέκνον Θρασύλλου; Θρασύμαχος τε καὶ Θρασύστομος ἐστον τέκνω τοῦ Θρασύλλου, καὶ δὴ καὶ ἡ Ἑλένη τέκνον ἐστὶν ἄλλο.

ποῦ οἰκεῖ ὁ Θράσυλλος; ἐν χωρίῳ οἰκεῖ.

ἐν πηλίκῳ δὲ χωρίῳ οἰκεῖ χωρίῳ ὁ Θράσυλλος; ἐν μικρῷ οἰκεῖ χωρίῳ ὁ Θράσυλλος.

τίς δ' οἰκεῖ ἐν τῷ χωρίῳ μετὰ τοῦ Θρασύλλου; ὁ Θρασύστομος καὶ ὁ Θρασύμαχος καὶ ἡ Ἑλένη οἰκοῦσι μετὰ τοῦ Θρασύλλου ἐν τῷ χωρίῳ.

ἄρα ἔχει Λαδίκη τὸ χωρίον; οὐχ ἡ Λαδίκη ἀλλ' ὁ Θράσυλλος ἔχει τὸ χωρίον.

ποῦ οἰκεῖ ἡ τροφός; μετὰ τῶν ἄλλων οἰκεῖ ἡ τροφός.

τί περιέχει τὸ χωρίον; λόφοι περιέχουσιν τὸ χωρίον.

τί δ' ἐν μέσῳ ἐστὶ τῶν χωρίων; ὁδός ἐστὶν ἐν μέσῳ τῶν χωρίων.

ἄρ' ἐστὶν ἐξ ἀριστερᾶς τὸ χωρίον τοῦ Θρασύλλου; οὐκ ἐστὶν ἐξ ἀριστερᾶς τὸ χωρίον τοῦ Θρασύλλου, ἀλλὰ ἐκ δεξιᾶς.

ποῖοι δ' εἰσὶν οἱ λόφοι; ὑψηλοὶ εἰσὶν οἱ λόφοι.

III ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ

οὐκ ἐστὶ μέγα τὸ χωρίον ἐν ᾧ οἰκῶ, ἀλλὰ μικρόν ἐστιν. ἐγὼ δ' οὐκ ἔχω τὸ χωρίον, ἀλλὰ ὁ Θράσυλλος ἔχει τὸ χωρίον ἐν ᾧ οἰκοῦμεν. οὐδ' ἐστὶν τέκνον μου ὁ Θράσυλλος, ἀλλ' ἐγὼ τέκνον εἰμὶ τοῦ Θρασύλλου. ἡ δ' Εὐριδίκη οὐκ ἐστὶν ἀδελφή μου, ἀλλ' ἡ Ἑλένη εἰμὶ δὲ υἱὸς τῆς Εὐρυδίκης, οὐ τῆς Ἑλένης· ἡ γὰρ Ἑλένη ἀδελφή ἐστὶ μου, καὶ τέκνον τοῦ Θρασύλλου. τροφὸν δ' ἔχομεν τὴν Λαδίκην· ἡ δ' ἐστὶ τροφὸς καὶ ἐμῆ καὶ Ἑλένης. οἰκοῦμεν ἡμεῖς ὁμοῦ, οἰκεῖ δὲ καὶ ἡ τροφὸς μεθ' ἡμῶν, ἡμεῖς δὲ μετὰ τῆς τροφοῦ. ὀνομάζω μὲν ἔγωγε τὴν τροφὸν μάρμην, ἡ δ' Ἑλένη ὀνομάζει τὴν τροφὸν μάρμην, καὶ δὴ καὶ ὁ ἀδελφός· οἱ δ' ἄλλοι ὀνομάζουσιν τὴν τροφὸν Λαδίκην.

λόφους δ' ἔχει ὑψηλοὺς κύκλω τὸ χωρίον ἡμῶν· οἰκοῦμεν δ' ἐν μέσοις τοῖς λόφοις, οἵπερ περιέχουσι κύκλω τὸ χωρίον, ἐν μέσῳ δὲ τοῦ θ' ἡμετέρου χωρίου καὶ τῶν ἄλλων ὁδός ἐστὶ τις· ὁρῶ δ' τὸ μὲν ἡμέτερον χωρίον ἐκ δεξιᾶς, τὰ δ' ἄλλα ἐξ ἀριστερᾶς.

III ΚΗΠΙΟΣ

τοῦτ' ἐστὶ τὸ χωρίον ἐν ᾧ γεωργεῖ ὁ Θράσυλλος, καὶ οὗτοί εἰσιν οἱ λόφοι, οἱ περιέχουσι τὸ χωρίον· αὕτη δ' ἡ ὁδὸς ἢ ἐν μέσῳ τῶν χωρίων, καὶ ταῦτ' ἐστὶ τὰ χωρία τὰ ἐν μέσῳ τῶν λόφων. καὶ δὴ καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ οἰκία ἢ ἐν μέσῳ τῶν χωρίων· οὗτος δὲ κῆπος ἐστὶν ἐγγύς τῆς οἰκίας.

ἄρα δῆλόν σοι ὅ τι ἐστὶ κῆπος; ἄρα τοῦτο μ' ἐρωτᾶς; λέγω δὴ τοῦτο ὡςπερ καὶ τὰ ἄλλα· καὶ ἐν ᾧ χρόνῳ λέγω, σὺ μανθάνεις ἕκαστα. κῆπος γὰρ ἐστὶ τόπος, ἐν ᾧ φυτεύομεν δένδρα καὶ ἄλλα φυτὰ. ἄπερ δὲ φυτεύομεν ἐν τῷ κήπῳ, ταῦτα ἐσθίομεν, ἢ τὸν καρπὸν αὐτῶν. ἄλλα μὲν γὰρ δένδρα οὐ φυτεύομεν, μόνα δὲ ταῦτα τὰ δένδρα, ἃ φέρει καρπὸν· καὶ τὸν καρπὸν ἐσθίομεν τῶν δένδρων. τὰ δὲ δένδρα ἃ καρπὸν φέρει, ταῦτ' ὀνομάζομεν καρποφόρα δένδρα, ἢ καὶ ἀκρόδρα. λέγω δὴ συκᾶς καὶ ἐλαίας καὶ ἄλλα τοιαῦτα δένδρα. τούτων δὲ τῶν δένδρων ἢ μὲν συκὴ φέρει σῦκα, ἢ δ' ἐλαία φέρει ἐλαίας· ἐσθίομεν δὲ καὶ τὰ σῦκα καὶ τὰς ἐλαίας, ἐκ δὲ τῶν ἐλαιῶν ποιοῦμεν ἔλαιον.

καρπούς δὲ φέρει τὰ δένδρα ἄλλα ἄλλους. λάχανα δὲ καὶ φυτεύομεν καὶ ἐσθίομεν· ταῦτα δ' ἐστὶ σκόροδα καὶ κρόμμυα καὶ ράφανοι καὶ κύαμοι καὶ σέλινα καὶ ἄλλα.

III A

ΑΓΡΙΑ ΔΕΝΔΡΑ

ταῦτ' ἐστὶ τοὶ δένδρα ἡμερᾶ· ἔστι δὲ καὶ ἄγρια δένδρα ἐπὶ τῶν λόφων. καὶ δὴ ἐρωτᾶς, τί ποτ' ἐστὶν ἄγριον καὶ τί ἡμερον· λέγω οὖν σοι καὶ ταῦτα, καὶ μανθάνεις σὺ ἐν ᾧ λέγω. τὰ μὲν ἡμερᾶ δένδρα ταῦτ' ἐστὶν, ἅπερ φυτεύομεν ἐν τῷ κήπῳ ὡσπερ καὶ τὰ ἡμερᾶ ζῶα ταῦτ' ἐστὶν, ἅπερ τρέφομεν ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ ἐν τῷ χωρίῳ. ἀλλὰ τὰ ἄγρια δένδρ' ἐστὶ ταῦθ', ἃ μὴ φυτεύομεν, ὡσπερ καὶ τὰ ἄγρια ζῶα ταῦτ' ἐστὶν, ἃ μὴ τρέφομεν. ἐπὶ οὖν τῶν λόφων ἐστὶ τὰ ἄγρια δένδρα, καὶ δὴ καὶ τὰ ζῶα τὰ ἄγρια. ποῖα δ' ἐστὶ τὰ δένδρα τὰ ἄγρια; ἔστι μὲν ἄλλα, περὶ ὧν ὕστερον· νῦν δὲ λέγω ἕνια αὐτῶν· ἐστὶ μὲν πεύκη, ἔστι δὲ φηγός, ἔστι δὲ καὶ ἰτέα καὶ πτελέα· ὅπου δὲ πολλὰ δένδρα ὁμοῦ ἐστὶν, ταύτην ὕλην ὀνομάζομεν. δ' ἕκαστον δὲ δένδρον κλάδους ἔχει, ἕκαστος δὲ κλάδος φύλλα. ἢ δ' ὕλη πολλὰ δένδρ' ἐνέχει, καὶ φηγούς καὶ ἰτέας καὶ πεύκας καὶ πτελέας· καὶ τὰ δένδρα πολλοὺς ἔχει καὶ κλάδους καὶ φύλλα. ταῦτ' ἐστὶν ὑψηλὰ τὰ δένδρα· τὰ δὲ μὴ ὑψηλὰ, δρυμοὺς λέγομεν. ὑψηλὰ μὲν τὰ δένδρα, ταπεινοὶ δὲ οἱ δρυμοί.

III B

ΖΩΙΑ

ἄγρια οὖν ταῦτα τὰ δένδρα, ἄγριοι δὲ καὶ οἱ δρυμοί. ἐν δὲ τῇ ὕλῃ καὶ δὴ καὶ ἐν τοῖς δρυμοῖς μάλιστα οἰκεῖ τὰ ἄγρια ζῶα, περὶ ὧν ὕστερον. θηρεύομεν γὰρ καὶ τὰ ζῶα τὰ ἀγρια, καὶ ἔστιν ἅ αὐτῶν ἐσθίομεν. καὶ περὶ μὲν τῆς ὕλης τοσαῦτα.

οἰκεῖ δ' ἐν τοῖς δένδροις ζῶα ἄλλα, ἅπερ ἔχει πτερά· ταῦτα δὲ οἰκεῖ ἐν τοῖς δένδροις καὶ ἀντὶ οἰκιῶν οἰκοδομοῦσι καλιᾶς, ὀνομάζομεν δὲ ὀρνίθια ταῦτα τὰ ζῶα. τὰ οὖν ὀρνίθια οἰκοδομοῦσι καλιᾶς, ὡσπερ καὶ οἱ ἄνθρωποι οἰκοδομοῦσιν οἰκίας· ἢ καλιὰ γὰρ ἐστὶν ἀντὶ οἰκίας ὀρνιθίῳ ἐν ἧ οἰκεῖ τὰ νεόττια. καὶ ὡσπερ ἄνθρωποι παῖδιά τίκτουσιν, οὕτως καὶ τὰ ὀρνίθια τίκτει ῥά. φανερόν δὴπου ἐστὶ σοι, τοῦθ' ὃ λέγομεν ῥόν· ἐστὶ γὰρ μικρόν καὶ στρογγύλον, καὶ τὰ μὲν ἐστὶ λευκὰ τῶν ῥῶν, τὰ δ' οὐ. τρέφομεν δὲ καὶ ἡμερᾶ ὀρνίθια, ἅπερ τίκτει ῥὰ ἡμῖν· ταῦτα δὲ τὰ ῥὰ λευκά. καὶ τῶν ἡμέρων ὀρνιθίων τὰ ῥὰ ἐσθίομεν· τῶν δ' ἀγρίων ὀρνιθίων τὰ μὲν ἐσθίομεν, τὰ δ' οὐ.

III Γ

ΩΙΑ

τὰ δ' ὡὰ ζητοῦμεν ἐν τῷ χωρίῳ ἡμῶν καθ' ἡμέραν· εὐρίσκομεν δ' οὕτως. τὰ μὲν ἄριστα τῶν ἡμέρων ὀρνιθίων τίκτει καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὦν· καὶ πρῶτον μὲν τίκτει τὸ ὦν ἐν τῇ καλιᾷ, ἔπειτα δὲ κλώζει μέγα. ἐν ᾧ δὲ χρόνῳ κλώζει τὸ ὀρνίθιον, ἀκούομεν ἡμεῖς· καὶ εὐθύς ζητοῦμεν τὸ ὦν, καὶ ἐκ τῆς καλιᾶς λαμβάνομεν, καὶ φέρομεν εἰς τὴν οἰκίαν ἢ δ' Εὐρυδίκη λαμβάνει τὸ ὦν εὐθύς, καὶ μετὰ ταῦτα ἔψει μετ' ἄλλων ὦν, καὶ ἡμεῖς ἐσθίομεν, τὸ δ' ὀρνίθιον κλώζει οὐχ ἥττον. τῇ δ' ὑστεραία ἡμέρᾳ τὸ αὐτὸ ποιεῖ τὸ ὀρνίθιον, τὸ δ' αὐτὸ ποιοῦμεν καὶ ἡμᾶς· οὐδὲ θαυμάζει τὸ ὀρνίθιον, ὅπου ποτ' ἐστὶ τὰ ἄλλα ὡὰ· κλώζει δ' ὁμοίως καὶ καθ' ἡμέραν τίκτει. ὡ τοῦ φιλανθρώπου ὀρνιθίου· οὕτω γὰρ φιλεῖ τοὺς ἀνθρώπους, ὥστε καθ' ἡμέραν τίκτει ὦν αὐτοῖς τροφήν· τοῦτο δὲ ποιεῖ δήπου ἀντὶ τῆς τροφῆς ἣ τρέφομεν αὐτὸ ἡμεῖς. οὕτω δὲ τροφήν μὲν παρέχομεν, τροφήν δὲ λαμβάνομεν. λέγομεν δὲ τὸ δῶρον, ὅπερ λαμβάνομεν ἀντὶ τροφῆς, τροφεῖα.

ΙΙΙΑ

ΑΓΡΙΑ ΟΡΝΙΘΙΑ

καὶ περὶ μὲν τῶν ἡμέρων ὀρνιθίων τοιαῦτα· περὶ δὲ τῶν ἀγρίων ἄλλος ἐστὶ τρόπος. ταῦτα γὰρ, ὡς καὶ λέγω, οἰκοδομεῖ τὰς καλιὰς ἐν δένδροις ὑψηλοῖς· ἡμεῖς δὲ οὐ τροφήν παρέχομεν τούτοις τοῖς ὀρνιθίοις, παρέχει δ' ἡμῖν τροφήν ταῦτα, ἀλλ' οὐχ ἔκουσίως. ὅσοι δὲ λαμβράνουσί τι οὕτως ἀπ' ἀκουσίων, κλέπται εἰσὶ καὶ κλέπτουσιν· ἡμεῖς οὖν κλέπται ἐσμέν. ἀλλ' ὅμως οὐ σκληροὶ ἐσμεν τοῖς ὀρνιθίοις· λείπομεν γὰρ ἔστιν ἅ τῶν ὦν ἐν ταῖς καλιαῖς ἑκάστοτε. καὶ οὗτος δὲ ἐστὶν ὁ τρόπος τοῦ ζητεῖν τὰ ὡὰ ταῦτα, λέγω τὰ τῶν ἀγρίων ὀρνιθίων. περιπατοῦμεν γὰρ κατὰ τὴν ὕλην· κάτωθεν δὲ σκοποῦμεν, εἴ που καλιά τις ἐστίν. καὶ ἰδού· ὀρῶμεν ἤδη καλιὰν ἐπ' ἄκρου τοῦ δένδρου. ἀναβαίνω οὖν ἐγὼ ἐπὶ τὸ δένδρον, ἀναβαίνει δ' ὁ ἀδελφός. καὶ ἰδού· ἐπὶ κλάδου καλιά, καὶ ἐν τῇ καλιᾷ ὡὰ λαμβάνομεν οὖν ὡὰ, καὶ καταβαίνομεν εὐθύς κατὰ τὸ δένδρον. τὰ δ' ὡὰ, ὅσα ἐσθίομεν, ὀνομάζομεν ὡὰ ἐδώδιμα.

πολλὰ δὲ τῶν καλιῶν ἐπὶ κλάδων εἰσὶν οὕτως ὑψηλῶν, ὥστε οὐ πάρεστιν ἀναβαίνειν ἐκεῖσε· ταῦτα οὖν μένει ἐν ταῖς καλιαῖς. τὸ δ' ὀρνίθιον ἐπώζει, τοῦτ' ἐστὶ, καθίζει ἐπὶ τῶν ὦν· οὕτως μὲν δὲ ἐστὶ θερμὰ τὰ ὡὰ, εἰ δὲ μή, ψυχρὰ τ' ἐστὶ καὶ ἀποθνήσκει. τα δε ὡὰ θερμὰ μὲν ἐστὶ, μετὰ χρόνον δ' ὀλίγον, τέκνον ἐστὶν ἐν τῷ ὦν. λέγομεν δὲ τὸ τέκνον τοῦ ὀρνιθίου νεόττιον. τὸ δὲ νεόττιον τὸ ἐν τῷ ὦν θραύει μὲν τὸ ἔξω τοῦ ὦν, καὶ ἰδού, ἐκπηδᾷ· τὸ δὲ ὀρνίθιον φέρει αὐτῷ καθ' ἡμέραν τροφήν. τὸ δὲ ἀνοίγει μὲν τὸ ῥύγχιον, ἐσθίει δὲ τὴν τροφήν. μετ' ὀλίγον δὲ φύει πτερὰ τὸ νεόττιον, καὶ ἐστὶν ὀρνίθιον ἤδη.

ἄρ' ἐρωτᾷς με, πότερον ἀναβαίνει καὶ ἡ ἀδελφὴ ἐπὶ τὰ δένδρα; ἀναβαίνει
ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ δένδρα· κόρη γὰρ ἐστὶν αὕτη, αἱ δὲ κόραι οὐκ
ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τὰ δένδρα τὰ μάλιστα ὑψηλά. οὐ γὰρ οὕτως ἰσχυραὶ εἰσὶν αἱ
κόραι ὡς ἡμεῖς. οὐδ' αὖ ἡ τροφὸς ἀναβαίνει· γεραῖα γὰρ ἐστὶν, αἱ δὲ γεραῖαι
οὐκ ἰσχυραὶ. οὐδὲ πρέπει γ' ὡς λέγει· ἀλλ' ἔμοιγε ὀδοκεῖ, ὅτι οὐκ ἐθέλει· νωθρὰ
γὰρ ἔμοιγε δοκεῖ. ἀλλ' οὐκ ἔγωγε νωθρός, ἀλλὰ νεανικός. αἱ δὲ κόραι καὶ αἱ
γεραῖαι ἐσθίουσι γούνη τὰ ῥά, εἰ καὶ μὴ ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τὰ δένδρα· πρὸς
τοῦτό γε δὴ οὐ νωθραὶ δοκοῦσιν. τί σοι. δοκεῖ, ὦ φίλε; ἄρ' ἐστὶν οὕτως καὶ
παρ' ὑμῖν;

III ΔΙΑΛΟΓΟΣ

ποῖα δένδρ' ἐστὶν ἐπὶ τῶν λόφων; ὑψηλά τε καὶ καλὰ δένδρα ἐπὶ τῶν λόφων
ἐστίν.

ποῖά ἐστι τὰ καρποφόρα δένδρα· ταῦθ' ἄπερ καρποὺς φέρει καρποφόρα
δένδρα ἐστίν.

τὰ δ' ἀκρόδρα ποῖα; καρποφόρα δένδρα ὀνομάζουσι καὶ ἀκρόδρα.

ποῖον καρπὸν φέρει ἡ συκῆ; σῦκα φέρει ἡ συκῆ. τί δ' ἐστὶ τὸ σῦκον; καρπὸς
ἐστὶ τῆς συκῆς τὸ σῦκον.

ποῦ ἐστὶ τὰ ῥά τῶν ὀρνιθίων; ἐν ταῖς καλιαῖς ἐστὶ τὰ ῥά τῶν ὀρνιθίων.

τί δ' ἐστὶν ῥόν; τὰ ὀρνίθια τίκτει ῥά· τὸ δ' ῥόν μικρόν, ἐστὶ καὶ στρογγύλον,
καὶ ἐν τῷ ῥῶ ἐστὶ τὸ νεόττιον.

τὸ δὲ νεόττιον τί ἐστὶν; τέκνον ἐστὶν ὀρνιθίου τὸ νεόττιον.

III ΠΑΙΔΙΑ

ἐστὶ τις κώμη πέλας τῆς οἰκίας ἡμῶν· ἐν δὲ τῇ κώμῃ οἰκίαι εἰσὶ πολλαί, καὶ ἐν
ταῖς οἰκίαις πολλὰ παιδία· καὶ παιδίσκοι καὶ κόραι ἔνεισιν ἐν τῇ κώμῃ. οἱ δὲ
παιδίσκοι καὶ αἱ κόραι παίζουσιν. ἄλλοτε δύο στίχοι εἰσίν, ἕτερος μὲν στίχος
παιδίσκων, ἕτερος δὲ κορῶν. καὶ ὁ ἕτερος στίχος ἐναντίον ἐστὶ τοῦ ἑτέρου. καὶ
ἄδουσιν οἱ στίχοι. ὁ μὲν ἕτερος στίχος ἄδει·

ποῦ μοι τὰ ῥόδα, ποῦ μοι τὰ ἴα, ποῦ μοι τὰ καλὰ σέλινα;

ὁ δ' ἕτερος στίχος ἄδει·

ταδί τὰ ῥόδα, ταδί τὰ ἴα, ταδί τὰ καλὰ σέλινα. καὶ ἐν ᾧ ἄδουσι,
χορεύουσιν πρὸς ἀλλήλους· προχωρεῖ μὲν ὁ ἕτερος στίχος, ἀναχωρεῖ δὲ ὁ
ἕτερος.

αἱ δ' αὖ κόραι παίζουσιν καὶ ᾶδε. μία μὲν καθίζει ἐν μέσῳ, αἱ δ' ἄλλαι κύκλῳ
περιτρέχουσι καὶ χορεύουσι, καὶ ἄδουσι·

χέλει-χελώνη, τί ποιεῖς ἐν τῷ μέσῳ;

ἢ δ' ἐν μέσῳ ἄδει·

πλέκω τὰ ἔρια καὶ κρόκην Μιλησίαν.

παίζει δὲ τὰ παιδιά πολλά καὶ ἄλλα, περὶ ὧν ὕστερον.

IIIΘ

ΚΑΛΙΑΙ

ἄρ' ἀγνοεῖς ὅτι ἀναβαίνω πολλάκις ἐπὶ τὰ δένδρα, καὶ ζητῶ τὰ ᾠὰ τῶν
ὀρνιθίων; αὐθις οὖν λέγω σοι ταῦτα· λήθη γὰρ ἔχει τοὺς ἀνθρώπους ῥαδίως.
λέγω αὐθις καὶ τοῦτο· ὅτι οἰκοδομεῖ τὰ ὀρνίθια καλιάς, ἐν δὲ ταῖς καλιαῖς
ἔστι τὰ ᾠὰ ἃ ζητῶ. τὰς δὲ καλιάς οἰκοδομεῖ τὰ ὀρνίθια, τὰς μὲν ἐπὶ τῶν
δένδρων τῶν ὑψηλῶν, τὰς δὲ ἐν τοῖς δρυμοῖς τοῖς ταπεινοῖς, τὰς δὲ καὶ ἐν τῇ
πόα· τὰ δὲ ἐν τοῖς δρυμοῖς ᾠὰ εὐρίσκει καὶ ἡ ἀδελφή, ἀλλ' οὐκ ἀναβαίνει ἐπὶ
τὰ ὑψηλὰ δένδρα ὥσπερ ἐγὼ ἀναβαίνω· αὐθις γὰρ λεκτέον ὅτι οὐτ' ἰσχυραὶ
εἰσιν αἱ κόραι οὐτ' ἀνδρεῖαι, ὥστε διὰ τοῦτο οὐκ ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τὰ δένδρα
τὰ ὑψηλά. οὐδ' ἡ τροφὸς ἀναβαίνει οὐδαμῶς· πῶς γὰρ δῆ; γεραιὰ γὰρ ἔστι.

IIIΗ

ΚΩΜΗ

τὸ χωρίον ἐν ᾧ οἰκοῦμεν ἐγγύς ἔστι κώμης· ἄρα γινώσκεις ὅτι ἔστι κώμη;
λέγω δῆ. ἐν τῇ κώμῃ οἰκίαι εἰσίν, οἱ δὲ ἐν τῇ κώμῃ ἄνθρωποι, κωμηταί. καὶ ἐν
τῇ ἡμετέρῃ κώμῃ ἀγορὰ ἔστιν· μικρὰ μὲν ἡ κώμη, μικρὰ δὲ καὶ ἡ ἀγορὰ· καὶ
δῆ καὶ τὸ χωρίον ἡμῶν μικρόν. καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀγοράζουσι μὲν οἱ
ἀγορασταί, πωλοῦσι δὲ οἱ πωληταί. ἐγὼ δέ, ὡς λέγω, μικρὸς εἰμί· ἀλλ' ἡ
τροφὸς μου οὐκ ἔστι μικρὰ. οὐδὲ οἱ λόφοι μικροί, οἱ περιέχουσι τὸν τόπον
κύκλῳ· ὑψηλοὶ γὰρ εἰσιν οἱ λόφοι. ἀλλὰ οἱ ὑψηλοὶ λόφοι μικρὰν κώμην
περιέχουσι. λέγω δῆ πολλάκις τὰ περὶ τῆς κώμης· ἡ μνήμη γὰρ ἡ τῶν
ἀνθρώπων οὐ ῥαδίως κατέχει τοῦτο, ὃ λέγομεν ἅπαξ. οὕτως λέγει ὁ
διδάσκαλος. οὐ δήπου νῦν ἀγνοεῖς οὔτε τὰ περὶ τῶν λόφων οὔτε τὰ περὶ τῆς

κώμης, οὐθ' ὅπως ὀνομάζομεν τὴν τροφὸν ἡμῶν. οὐθ' ὅτι Ἑλένη ἡ ἀδελφή μου, οὐθ' ὅτι ἐγὼ υἱός εἰμι τοῦ τε Θρασύλλου καὶ τῆς Εὐρυδίκης. τίς δῆτα ἀγνοεῖ;

IV ΟΙΚΙΑ

ῥα νῦν λέγειν σοι τὰ περὶ τῆς οἰκίας, μικρὰ μὲν ἐστὶν ἡ οἰκία ἡμῶν, μικροτάτη μὲν οὖν· τί μήν; οὐ γὰρ πολλοὶ ἐσμεν, οὐδὲ πλούσιοι.

πρῶτον μὲν ἐκ τῆς ὁδοῦ ὀρῶμεν τοῖχον μέγαν, καὶ ἐν τῷ τοίχῳ πύλας· τῆς δ' ἡμέρας ἀνοικταὶ εἰσὶν αἱ πύλαι. ἐντὸς δὲ τῶν πυλῶν βλέπομεν αὐλὴν μεγάλην, καὶ ἐν τῇ αὐλῇ τὰ ὀρνίθια, καὶ δὴ καὶ ἴσως ἐν τι τῶν ζώων, ἢ ἵππον ἢ ὄνον ἢ ἡμίονον. ἄρ' ἀγνοεῖς ποῖα ἄττα ἐστὶ ταῦτα; οὐκ ἔχω λέγειν καλῶς, ὅμως δὲ λέγω. ὁ μὲν ἵππος ἔλκει τὴν ἄμαξαν· ὁ δ' ὄνος ὅμοιος μὲν ἵππῳ ἐστὶν, διαφέρει δέ· καὶ γὰρ μικρότερός ἐστι, καὶ μιὰρὰν ἔχει τὴν φωνήν, καὶ ἐσθίει ἀκάνθας. ὁ δ' ἡμίονος τέκνον ἐστὶν ἵππου καὶ ὄνου. δοκεῖς δὴ νῦν οὐκ ἀγνοεῖν ὅ τι λέγω. ταῦτ' οὖν ἐν τῇ αὐλῇ βλέπεις· ὀρνίθια καὶ ἴσως ἵππον ἢ ὄνον καὶ ἄμαξαν.

ἐξ ἀριστερᾶς δὲ τῆς αὐλῆς καὶ ἐκ δεξιᾶς οἰκίσκοι εἰσὶ μικροὶ ἢ δωμάτια, ἐν οἷς ἔχομεν τοῖς ζώοις τὴν τροφήν, καὶ δὴ καὶ ἄλλα πολλὰ. ἐναντίον δὲ βλέπεις τὸν πρόδομον· οὐκ ἐστὶ κλειστός ὁ πρόδομος, ἀλλ' ἀνοικτός· σκιὰν δ' ἔχει, ὥστε μὴ καίειν ἡμᾶς τὸν ἥλιον. περαιτέρω δὲ τοῦ προδόμου ἡ οἰκία ἤδη ἐστίν, καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ τράπεζαι καὶ κλῖναι καὶ δίφροι, περὶ ὧν λέγω τοιάδε. ἐπὶ μὲν τραπέζης ἐστὶν ὅσα ἐσθίομέν τε καὶ πίνομεν, σιτία λέγω καὶ οἶνον καὶ τὰ ἄλλα· καθίζομεν δὲ ἐπὶ τῶν δίφρων. ἐπὶ δὲ τῶν κλινῶν καθεύδομεν. καθεύδομεν δὲ καὶ ἔνδον καὶ ἐν τῷ προδόμῳ καὶ ἐπὶ τῆς στέγης· τὸ γὰρ ἄνωθε τῆς οἰκίας στέγην ὀνομάζομεν· καὶ δὴ καὶ ἔξω.

ἐσθίομεν δὲ τρεῖς τῆς ἡμέρας. ἔῳι μὲν ὀλίγον πάνυ ἐσθίομέν τε καὶ πίνομεν· ἔπειτα πρὸ τῆς μεσημβρίας **ἀριστῶμεν** εἴτα τῆς ἑσπέρας δειπνοῦμεν. τὸ μὲν πρῶτον ὀλίγον ἐστὶ, καὶ οὐκ ὀνομάζομεν αὐτὸ οὐδέν· τὸ δὲ δεύτερον λέγομεν τὸ **ἄριστον**, τὸ δὲ τρίτον ἐστὶ τὸ δειπνον, μετὰ ταῦτα λαλοῦμεν μετ' ἀλλήλων, καὶ καθεύδομεν.

IVA ΚΗΠΙΟΣ

καὶ κύκλῳ περὶ τὴν οἰκίαν ἀγροὶ μὲν εἰσὶν, οὓς γεωργοῦμεν, καὶ ἄλλος ἐστὶ τόπος ἐν ᾧ αἱ ἀμπέλοι, ἔστι δὲ καὶ κῆπος, ἐν ᾧ κηπεύομεν. καὶ περὶ μὲν τῆς

γεωργίας ὕστερον λεκτέον ἐστί· περιέχει δὲ ὁ κῆπος τὴν οἰκίαν, ἐν δὲ τῷ κήπῳ πολλὰ καὶ ἄλλα πάρεστι βλέπειν, καὶ δὴ καὶ λάχανα καὶ πόαν καὶ ἴα καὶ ῥόδα. καὶ ἀπὸ τῆς ἀμπέλου δρέπομεν σταφυλάς· καὶ τῶν σταφυλῶν τὰς μὲν ἐσθίομεν, τὰς δὲ ξηραίνομεν, τὰς δὲ πατοῦμεν ἐν τῇ ληνῷ, καὶ ποιοῦμεν οὕτως οἶνον, δρέπομεν δὲ καὶ σῦκα ἀπὸ τῶν σνκῶν, καὶ ἐλαίας ἀπὸ τῶν ἐλαιῶν. περὶ τούτων ὕστερον λεκτέον μοι· νῦν γὰρ οὐ πάρεστιν. οἴμοι· φεῦ· ὡς πολλάκις λέγω τὸ αὐτό· καὶ γὰρ οὐ γινώσκετε οὐπω τὴν Ἑλληνικὴν γλῶτταν. ἀλλὰ ῥαδία μᾶλλον δοκεῖ εἶναι καθ' ἡμέραν, ὡς νομίζω. πῶς γὰρ οὐ; ἐγὼ μὲν οὐ δεινός εἰμι λέγειν, σὺ δὲ που δεινός εἶ μανθάνειν.

IVB

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

τί κῆπός ἐστιν; τόπος ἐστί κῆπος ἐν ᾧ δένδρα καὶ ἄλλα φυτὰ φυτεύομεν.

τί φυτεύετε ἐν τῷ κήπῳ; σνκᾶς φυτεύομεν ἐν τῷ κήπῳ, καὶ ἐλαίας.

τί ἄλλο φυτεύετε πρὸς τούτοις; λάχανα φυτεύομεν παντοῖα.

τί δρέπετε ἀπὸ τῶν σνκῶν; σῦκα δρέπομεν ἀπὸ τῶν σνκῶν.

ἀπὸ δὲ τῶν ἐλαιῶν τί δρέπετε; ἐλαίας δρέπομεν ἀπὸ τῶν ἐλαιῶν.

ἀπὸ δὲ τῶν λαχάνων τί δρέπετε; ἀπὸ τῶν γε λαχάνων οὐδέν.

ποῖα δ' ἄττ' ἐστί τὰ λάχανα; σκόροδα καὶ κρόμμυα καὶ ῥάφανοι καὶ κύαμοι καὶ σέλινα, ταῦτ' ἐστί λάχανα.

πρὸς τί οὖν χρήσιμά ἐστί τὰ λάχανα; πρὸς τὸ ἐσθίειν ἐστί χρήσιμα τὰ λάχανα.

καὶ δὴ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ τί ἔνεστιν; δίφροισι καὶ κλῖναι καὶ τραπέζαι.

ὁ δίφρος δὲ τί ἐστί; καθίζομεν δὴ ἐπὶ δίφρου.

ἄρα καὶ ἐν τῇ τραπέζῃ καθίζετε; τὰ σίτια μὲν οὖν ἐσθίομεν ὅσα ἐστὶν ἐπὶ τῆς τραπέζης.

καὶ ἐπὶ τῶν κλινῶν τί ποιεῖτε; καθεύδομεν ἐπὶ τῶν κλινῶν.

IVΓ

ΑΙ ΑΘΗΝΑΙ

ἐνθένδε ὀρῶμεν τὰς Ἀθήνας φανεραὶ γὰρ εἰσιν αἱ Ἀθηναὶ ἀπὸ τῆς κώμης, ἐν ἧ οἰκῶ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ τῆς ἀδελφῆς καὶ τοῦ Θρασύλλου καὶ τῶν ἄλλων. καὶ δὴ καὶ ἐν ταῖς Ἀθήναις φανερός ἐστι ναὸς τῆς Ἀθῆνης, ὅς ἐστιν ἐπὶ τῆς πέτρας ἦν ὀραῖτε. ἡ μὲν γὰρ Ἀθήνη θεὸς ἐστίν, ἡμεῖς δὲ σέβομεν τὴν Ἀθῆνην· σέρομεν δὲ καὶ ἄλλους θεοὺς ἐγχωρίους, περὶ ὧν ὕστερον. καὶ πολλάκις ἄγομεν ἑορτὰς καὶ Ἀθήνησι καὶ κατ' ἀγρούς· ἄδομεν, χορεύομεν, σφάζομεν ἱερά, ἐσθίομεν, πίνομεν· τί δ' οὐ ποιοῦμεν ἐν ταῖς ἑορταῖς; ἐν τοῖς Παναθηναίοις πομπὴ ἐστὶ λαμπροτάτη· ἐν τοῖς Διονυσίοις φοιτῶμεν εἰς τὸ θέατρον· καὶ αἰεὶ χαίρομεν.

IVΔ

ΑΡΙΘΜΟΣ

ἀριθμῶ μὲν τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀνθρώπους· καὶ πέντε ἐσμέν. ἀριθμῶ δὲ τὰ τῆς οἰκίας οἰκήματα, καὶ δέκα ἐστίν. ἀριθμῶ δὲ καὶ τοὺς δίφρους ὅσοι ἔνεισι· καὶ οὗτοι εἴκοσιν εἰσι μάλιστα. τὰς δὲ κλῖνας ἀριθμῶ· εἰσὶ δ' ἕξ. τὰς δὲ τραπέζας ἀριθμῶ· τρεῖς εἰσιν. πόσους ἔχεις ὀφθαλμούς; ἀριθμῶ τοὺς ὀφθαλμούς· ἔχω δὲ ὀφθαλμῶ δύο ἔγωγε, δύο δ' ἔχεις καὶ σύ, καὶ δὴ καὶ ἕκαστός τις, εἰ μὴ γ' οἱ τυφλοί· ὁ γὰρ τυφλὸς οὐκ ἔχει ὀφθαλμούς, ἢ οὐχ ὀραῖ γε τοῖς ὀφθαλμοῖς· ἡμῶν δ' οὐδεὶς τυφλός. καὶ εἰσὶν οἱ τυφλοί εἰσι τὸν ἕτερον ὀφθαλμόν· τούτους λέγομεν ἑτεροφθάλμους. ὦμους δὲ ἔχει ἕκαστος δύο. καὶ δακτύλους ἔχω εἴκοσι, δέκα μὲν ἄνω, δέκα δὲ κάτω. ἀλλ' οὐκ ἔχω νῦν λέγειν τὰ ἄλλα ὄργανα· ἄλλω γὰρ ὀργάνω ἀκούω, ἄλλω, δὲ ὀργάνω βαδίζω, ἄλλω δὲ ἐσθίω, καὶ τὰ λοιπὰ οὕτως.

IVE

ΤΑ ΕΝ ΟΙΚΙΑΙ

οὐκ ἀγνοεῖς δὴ ὅποσα δωμάτια ἐστὶν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ οἰκίᾳ· λέγω γὰρ αὐθις ὅτι δέκα. εἰσὶ δὲ καὶ ἐν αὐτῇ δίφροι, ἐφ' ὧν καθίζομεν, καὶ κλῖναι, ἐν αἷς καθεύδομεν, καὶ τραπέζαι, ἐφ' ὧν ἐστὶ τὰ σιτία καὶ ὁ οἶνος τὰ μὲν σιτία ἐσθίομεν, τὸν δ' οἶνον πίνομεν. ποτήρια δ' ἐστὶν ἡμῖν ἕξ ὧν πίνομεν, λεκάναι δ' ἕξ ὧν ἐσθίομεν τὰ σιτία. καὶ μὴν ποῖα γ' ἐστὶν ἡμῖν τὰ σιτία; ἄρτος μὲν καὶ μᾶζα, μετὰ ταῦτα τυρὸς λευκός, καὶ ῥά, καὶ ὀρνίθεια, καὶ δὴ καὶ ἄλλα ἐστὶν περὶ ὧν, λεκτέον ἐστὶν ὕστερον· οὐ γὰρ νῦν πάρεστιν. τὰ δ' ἐκ τοῦ κήπου ἐσθίομεν λάχανα λέγω καὶ ὀπώραν, σταφυλὰς τε καὶ σῦκα καὶ ἐλαίας. ἄρα ἀγνοεῖς τὴν περὶ σύκων παροιμίαν; αὕτη δὴ ἐστὶν ἡ παροιμία· "οὐ σῦκον σύκω ὁμοιότερον." καὶ δὴ ἐγὼ ὁμοίος εἰμι τῷ ἀδελφῷ· ὀραῖ τις νῶ, καὶ λέγει· "ὁμοιότερός ἐστι τῷ ἀδελφῷ ὁ Θρασύμαχος ἢ σῦκον σύκω." οἷον γὰρ ἄλλο σῦκον, τοιοῦτο καὶ ἄλλο.

IVZ

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

οὐκ ἔχομεν ἡμεῖς, ὥσπερ καὶ ὑμεῖς, οἶκον μέγιστον ἐν ᾧ διδάσκουσι πολλοὶ διδάσκαλοι· παρ' ὑμῖν γὰρ ἐστὶν οἶκος ὃς πολλὰ ἔχει δωμάτια, ἄλλα μὲν μεγάλα, ἄλλα δὲ μικρότερα· εἰσὶ δὲ καὶ διδάσκαλοι πολλοί, εἷς μὲν ἀρχιδιδάσκαλος, ἕτεροι δ' ὑποδιδάσκαλοι. ἐμοὶ δ' ἐστὶ παιδαγωγὸς μὲν, ὃς δοῦλός ἐστι, καὶ ἄγει με εἰς τὴν κώμην παρὰ τὸν διδάσκαλον· διδάσκει δ' ὁ διδάσκαλος ἢ ἐν τῇ ἑαυτοῦ οἰκίᾳ ἢ ἐν τῇ αὐλῇ, ἢ ὑπὸ τῶν δένδρων ἔξω. ὑμεῖς μὲν γράφετε καλάμοις ἐν παπύρῳ ἢ γύψῳ ἐν τῷ τοίχῳ· ἡμεῖς δὲ γράφομεν στύλῳ ἐν πινακίῳ, ἢ ξύλῳ ἐπὶ τῆς γῆς. ἄρ' ἀγνοεῖ, ποῖα ἄττα ἐστὶ τὰ πινάκια ἡμῶν; λέγω δὴ. ξύλινα μὲν ἐστὶ ταῦτα τὰ πινάκια, ἔστι δ' ἐπ' αὐτῶν μάλθα ἐν ἣ γράφομεν τοῖς στύλοις· καὶ μετὰ ταῦτα λεαίνομεν τὴν μάλθαν, καὶ λεία ἐστὶν ἤδη· ὥστε γράφομεν πολλάκις ἐν τῇ αὐτῇ μάλθῃ· οὕτως οὐ δεῖ ἡμῖν πολλῶν πινακίων, τὰ δὲ αὐτὰ πινάκια ἱκανά ἐστιν. ἄρ' ἀγνοεῖς τὴν μάλθαν, ὅ τι ἐστὶ; ἢ που δεινὸς εἶ σύ γε μανθάνειν.

IVH

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΥ

γράφομεν δὴ οὕτως. γάμμα ρῶ ἄλφα φῖ οὐ μῦ εἷ νῦ, τοῦτ' ἐστὶ γράφομεν· εἷ πῖ ἰῶτα, ἐπί· ταῦ οὐ ῥ, τοῦ· πῖ ἰῶτα νῦ ἄλφα κάππα ἰῶτα οὐ ῥ, πινακίου. γράφομεν δὲ καλῶς· οὐ γὰρ ἐθέλομεν πληγὰς λαμβάνειν. καὶ γὰρ ἔχει ξύλον ὁ διδάσκαλος, ᾧ παίζει ἡμᾶς ἐνίοτε· ἀλλ' οὐ πολλάκις παίζει τὰ παιδιά τῷ ξύλῳ, ἐπεὶ εὐκόλος ἐστὶν. οἱ δὲ δύσκολοι διδάσκαλοι πολλάκις παίουσιν τὰ παιδιά, ἐν ᾧ χρόνῳ διδάσκουσιν.

πρὸς δὲ τούτοις μανθάνομεν ἀναγιγνώσκειν τὰ τῶν ποιητῶν, καὶ δὴ καὶ ἐκμανθάνομεν, ὥστε λέγειν ἄνευ πινακίου καὶ ἄνευ βιβλίου. ποιητῶν τοι ὁ μέγιστός ἐστιν Ὅμηρος, μανθάνομεν δὲ ἀναγιγνώσκειν τὰ τοῦ Ὀμήρου, καὶ τὰ Ἰλιακὰ καὶ τὴν Ὀδυσσεΐαν, περὶ ὧν ὕστερον λεκτέον ἐστίν. μαθηταὶ ἐσμεν καλοὶ, καὶ μανθάνομεν εὖ, ἐπεὶ οὕτως εὐκόλος ἐστὶν ὁ διδάσκαλος· ὁ δὲ σοφώτατός τίς ἐστι, καὶ δυνατός ἐστι λέγειν πάντα τὰ Ὀμηρικὰ ἄνευ βιβλίου.

IVΘ

ΑΡΙΘΜΟΣ

ἀριθμοῦμεν δ' οὕτως. εἷς, δύο, τρεῖς, τέτταρες, πέντε, ἕξ, ἑπτὰ, ὀκτώ, ἐννέα, δέκα. μετὰ ταῦτα ἑνδεκα, δώδεκα, τρεῖς καὶ δέκα, τέτταρες καὶ δέκα, πέντε καὶ δέκα, ἑκκαίδεκα, ἑπτὰ καὶ δέκα, ὀκτώ καὶ δέκα, ἐννέα καὶ δέκα, εἰκοσιν.

καὶ μετὰ τὰ εἴκοσιν· εἷς καὶ εἴκοσι, δύο καὶ εἴκοσι, τεῖς καὶ εἴκοσι, τέτταρες καὶ εἴκοσι, πέντε καὶ εἴκοσιν, ἕξ καὶ ἔκοσιν, ἑπτὰ καὶ εἴκοσιν, ὀκτῶ καὶ εἴκοσιν, ἑννέα καὶ εἴκοσι, τριάκοντα.

μετὰ δὲ τὰ τριάκοντα· εἷς καὶ τριάκοντα, δύο καὶ τριάκοντα, τρεῖς καὶ τριάκοντα, τέτταρες καὶ τριάκοντα, πέντε καὶ τριάκοντα, ἕξ καὶ τριάκοντα, ἑπτὰ καὶ τριάκοντα, ὀκτῶ καὶ τριάκοντα, ἑννέα καὶ τριάκοντα, τετταράκοντα.

μετὰ δὲ τὰ τετταράκοντα· εἷς καὶ τετταράκοντα, δύο καὶ τετταράκοντα, τρεῖς καὶ τετταράκοντα, τέτταρες καὶ τετταράκοντα, πέντε καὶ τετταράκοντα, ἕξ καὶ τετταράκοντα, ἑπτὰ καὶ τετταράκοντα, ὀκτῶ καὶ τετταράκοντα, ἑννέα καὶ τετταράκοντα, πεντήκοντα.

μετὰ δὲ τὰ πεντήκοντα· εἷς καὶ πεντήκοντα, δύο καὶ πεντήκοντα, τρεῖς καὶ πεντήκοντα, τέτταρες καὶ πεντήκοντα, πέντε καὶ πεντήκοντα, ἕξ καὶ πεντήκοντα, ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα, ὀκτῶ καὶ πεντήκοντα, ἑννέα καὶ πεντήκοντα, ἑξήκοντα.

λέγομεν δὲ τῷ αὐτῷ τρόπῳ περὶ τῶν ἑβδομήκοντα, ὀγδοήκοντα, ἑνενήκοντα, ἑκατόν.

καὶ δὴ καὶ τῷ αὐτῷ τρόπῳ μετὰ ταῦτα λέγομεν· εἰσὶ γὰρ διακόσιοι, τριακόσιοι, τετρακόσιοι, πεντακόσιοι, ἑξακόσιοι, ἑπτακόσιοι, ὀκτακόσιοι, ἑνακόσιοι, χίλιοι.

IVI

ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΘΣΙΣ

πολλαπλασιοῦμεν δ' οὕτω τοὺς ἀριθμούς. ἅπαξ ἓν ἐστὶν ἓν, δις ἓν ἐστὶ δύο, τρις ἓν ἐστὶ τρία, τετράκις ἓν ἐστὶ τέτταρα, πεντάκις ἓν ἐστὶ πέντε, ἑξάκις ἓν ἐστὶν ἕξ, ἑπτάκις ἓν ἐστὶν ἑπτὰ, ὀκτάκις ἓν ἐστὶν ὀκτῶ, ἐνάκις ἓν ἐστὶν ἑννέα, δεκάκις ἓν ἐστὶ δέκα, ἑνδεκάκις ἓν ἐστὶν ἑνδεκα, δωδεκάκις ἓν ἐστὶ δώδεκα, τρισκαιδεκάκις ἓν ἐστὶ τρία καὶ δέκα, τετταρεσκαιδεκάκις ἓν ἐστὶ τέτταρα καὶ δέκα, πεντεκαιδεκάκις ἓν ἐστὶ πέντε καὶ δέκα, ἑκκαιδεκάκις ἓν ἐστὶν ἑκκαίδεκα, ἑπτακαιδεκάκις ἓν ἐστὶν ἑπτὰ καὶ δέκα, ὀκτωκαιδεκάκις ἓν ἐστὶν ὀκτῶ καὶ δέκα, ἑννεακαιδεκάκις ἓν ἐστὶν ἑννέα καὶ δέκα, εἰκοσάκις ἓν ἐστὶν εἴκοσιν.

τῷ δ' αὐτῷ τρόπῳ καὶ περὶ τοῦ τριακοντάκις, τετρακοντάκις, πενηκοντάκις, ἑξηκοντάκις, ἑβδομηκοντάκις, ὀγδοηκοντάκις, ἑνενηκοντάκις, ἑκατοντάκις, χιλιάκις, μυριάκις.

καὶ δὴ καὶ ἅπαξ δύο ἐστὶ δύο, δις δύο ἐστὶ τέτταρα, τρις δύο ἐστὶν ἕξ, τετράκις δύο ἐστὶν ὀκτώ, πεντάκις δύο ἐστὶ δέκα, ἑξάκις δύο ἐστὶ δώδεκα, ἑπτάκις δύο ἐστὶν τέτταρα καὶ δέκα, ὀκτάκις δύο ἐστὶν ἑκκαίδεκα, ἐνάκις δύο ἐστὶν ὀκτώ καὶ δέκα, δεκάκις δύο ἐστὶν εἴκοσι, ἑνδεκάκις δύο ἐστὶ δύο καὶ εἴκοσι, δωδεκάκις δύο ἐστὶ τέτταρα καὶ εἴκοσιν.

καὶ τῷ αὐτῷ δὴ τρόπῳ· ἅπαξ τρία ἐστὶ τρία, δις τρία ἐστὶν ἕξ, τρις τρία ἐστὶν ἑννέα, τετράκις τρία δώδεκ' ἐστὶ, πεντάκις τρία πέντε καὶ δέκα, ἑξάκις τρία ὀκτώ καὶ δέκα, ἑπτάκις τρία ἑν καὶ εἴκοσιν, ὀκτάκις τρία τέτταρα καὶ εἴκοσιν, ἐνάκις τρία ἑπτὰ καὶ εἴκοσιν, δεκάκις τρία τριάκοντα, ἑνδεκάκις τρία τρία καὶ τριάκοντα, δωδεκάκις τρία ἕξ καὶ τριάκοντα.

οὐδ' ἄλλῳ τρόπῳ τὰ λοιπά· ἅπαξ τέτταρα, δις τέτταρα· καὶ ἅπαξ πέντε, δις πέντε, τρις πέντε· καὶ δὴ καὶ τοὺς ἄλλους τῶν ἀριθμῶν ἀριθμοῦμεν τῷ αὐτῷ τρόπῳ· σὺ δὲ λέγε δὴ ἄνευ βιβλίου οὕτως.

λοιπὸν δὴ ἐστὶ λέγειν τὰ μετὰ τοὺς χιλίους· οὕτω δὲ λεκτέον ἐστὶν. δισχιλίοι, τρισχιλίοι, καὶ τὰ ἄλλα μεχρὶ τῶν ἑνακισχιλίων· ἀντὶ δὲ τῶν δεκάκις χιλίων λέγομεν μυρίους, καὶ δισμυρίους, καὶ τὰ ἄλλα οὕτως.

IVK

ΜΕΡΙΣΜΟΣ

διαμερίζομεν δ' αὖ τοὺς ἀριθμοὺς ὧδέ πως.

πόστων μόριον ἢ πόστη μοῖρά ἐστὶ τὸ ἐν τοῖν δυοῖν;
ἡμίσεια μοῖρά ἐστὶ τὸ ἐν τοῖν δυοῖν.

πόστη μοῖρα τὸ ἐν τῶν τριῶν; τρίτη μοῖρα τὸ ἐν τῶν τριῶν.

πόστη μοῖρα τὸ ἐν τῶν τεττάρων; τετάρτη μοῖρα τὸ ἐν τῶν τεττάρων.

πόστη μοῖρα τὸ ἐν τῶν πέντε; πέμπτη μοῖρα τὸ ἐν τῶν πέντε.

πόστη μοῖρα τὸ ἐν τῶν ἕξ; ἕκτη μοῖρα τὸ ἐν τῶν ἕξ.

πόστη μοῖρα τὸ ἐν τῶν ἑπτὰ; ἑβδόμη μοῖρα τὸ ἐν τῶν ἑπτὰ.

πόστη μοῖρα τὸ ἐν τῶν ὀκτώ; ὀγδόη μοῖρα τὸ ἐν τῶν ὀκτώ.

πόστη μοῖρα τὸ ἐν τῶν ἐννέα; ἐνάτη μοῖρα τὸ ἐν τῶν ἐννέα.

πόστη μοῖρα τὸ ἐν τῶν δέκα; δεκάτη μοῖρα τὸ ἐν τῶν δέκα.

πόστη μοῖρα τὸ ἐν τῶν ἕνδεκα; ἕνδεκάτη μοῖρα τὸ ἐν τῶν ἕνδεκα.

πόστη μοῖρα τὸ ἐν τῶν δώδεκα; δωδεκάτη μοῖρα τὸ ἐν τῶν δώδεκα. οὕτω δὴ τῷ αὐτῷ τρόπῳ λέγομεν περὶ τῶν ἄλλων μοιρῶν· εἰσὶ δ' αὗται· τρισκαιδεκάτη, τετραρεσκαιδεκάτη, πεντεκαιδεκάτη, ἑκκαιδεκάτη, ἑπτακαιδεκάτη, ὀκτωκαιδεκάτη, ἐννεακαιδεκάτη, εἰκοστή. καὶ μετὰ ταῦτα· εἰκοστή πρώτη, εἰκοστή δευτέρα, εἰκοστή τρίτη, καὶ τὰ λοιπά. μετὰ ταῦτα δέ· τριακοστή, τριακοστή πρώτη, τριακοστή δευτέρα. λέγε δὲ σὺ τοὺς ἄλλους ἀριθμοὺς αὐτός· καὶ δὴ καὶ τετταρακοστή, τετταρακοστή πρώτη, τετταρακοστή δευτέρα, καὶ τὰ ἄλλα οὕτως. λοιπὰ δ' ἐστὶ ταῦτα· πεντηκοστή, ἑξηκοστή, ἑβδομηκοστή, ὀγδοηκοστή, ἐννηκοστή, ἑκατοστή· καὶ δὴ καὶ διᾱκοσιοστή, τριᾱκοσιοστή, τετρακοσιοστή, πεντακοσιοστή, ἑξακοσιοστή, ἑπτακοσιοστή, ἑνᾱκοσιοστή, χιλιοστή, καὶ δισχιλιοστή μέχρι τῆς ἐνάκις χιλιοστῆς καὶ μυριοστῆς καὶ δισμυριοστῆς.

τῷ αὐτῷ τρόπῳ λέγομεν καὶ μόριον τρίτον, ἢ ἑκατοστόν, ἢ χιλιοστόν· σὺ δ' αὐτός οἶός τ' εἶ ταῦτα λέγειν καὶ ἄνευ ἐμοῦ, οὐ γὰρ δήπου μῶρος εἶ, ὦ μαθητά. λέγε οὖν ἐφεξῆς.

ΙVΛ

ΚΟΠΟΣ

οἶμοι, ὡς χαλεπὰ ταῦτα μανθάνειν. οὐ μὲν οὖν χαλεπὰ ἐστίν, ἀλλὰ ἐν ᾧ τὰ αὐτὰ ἐπαναλαμβάνομεν πολλάκις, κόπον ἔχομεν μέγιστον. φεῦ τοῦ κόπου. οἶμοι τοῦ κόπου τούτου. διὰ τί ὄχλον παρέχει τοσοῦτον ὁ ἀριθμός; κόπος κόπον λύει, ὡσπερ ἡ παροιμία λέγει· ἄλλος κόπος τελευτᾷ ἰδοὺ ἄλλος, ἔργον ἐπ' ἔργῳ, ὄχλος ἐπ' ὄχλῳ, ἀλλ' οὕτω γὰρ κελεύουσιν οἱ θεοί· ἄνευ κόπου καὶ ἔργου οὐ δυνατόν ἐστίν ἀγαθὸν ἔχειν οὐδέν. καὶ δὴ καὶ μάλιστα παιδίῳ πρέπει ταῦτα καὶ νέοις, ὡσπερ ἡ παροιμία λέγει·

ἔργα νέων, βουλαὶ δὲ μέσων, εὐχαὶ δὲ παλαιῶν. τοῖς μὲν γὰρ νέοις τὴν ἡλικίαν πάρεστιν ἔργα ἀναγκαῖα· τοῖς δὲ μέσοις τὴν ἡλικίαν βουλαί, τοῖς δὲ παλαιοῖς εὐχαί. ἄνευ ἔργων οὐκ ἀκούουσιν οἱ θεοὶ τῶν νέων τὰς εὐχάς, ἀκούουσι δὲ τὰς εὐχὰς τῶν παλαιῶν ἐπειδὴ οὐχ οἷσιν εἰσι ποιεῖν ἄλλο οὐδέν. θάρρει οὖν, ὦ φίλτατε· καλὸς γὰρ ἐστίν ὁ τῶν ἔργων καρπός, εἰ μὴ

νῦν γε, ἀλλὰ ὕστερόν ποτε. ὥστε ἀριθμοῦμεν αὐθις ἄσμενοι, καὶ γράφομεν τῷ ξύλῳ ἐπὶ τῆς γῆς, ἢ τῷ στύλῳ ἐπὶ τοῦ πινακίου, ἢ τῷ καλάμῳ ἐπὶ τῆς παπύρου· καὶ μανθάνομεν τὰ Ὀμηρικὰ καὶ λέγομέν τε καὶ ἄδομεν.

IVM

ΤΑ ΑΥΤΑ

ἐσμὲν οὖν ἐν τῇ οἰκίᾳ πέντε ἄνθρωποι, ὃ τε Θράσυλλος καὶ ἡ Εὐρυδίκη, καὶ τὰ τρία παιδιά, δύο μὲν ἀδελφοί, μία δὲ ἀδελφή. διδάσκει δ' ἡμᾶς ἀριθμεῖν ὁ διδάσκαλος ἡμῶν, ἀριθμοῦμεν δ' ἡμᾶς αὐτοὺς καθ' ἡμέραν, ἀριθμοῦμεν δὲ καὶ τὰ μόρια ἡμῶν. ἔχομεν γὰρ ἕκαστος μίαν κεφαλὴν, ὥστε ὁμοῦ ἔχομεν πέντε κεφαλὰς· ὀφθαλμοὺς δ' ἔχομεν ἕκαστος δύο, ὥστε δέκα ὁμοῦ ἔχομεν ὀφθαλμοὺς· δακτύλους δ' ἔχομεν ἕκαστος εἴκοσιν, ὥστε ἑκατὸν δακτύλους ἔχομεν ὁμοῦ. τὰ δ' ἄλλα μόρια ὕστερον.

διδάσκει δ' ἡμᾶς ὁ διδάσκαλος ἄδειν καὶ λέγειν καὶ γράφειν· τῇ μὲν φωνῇ ἄδομεν, τῇ δὲ γλώττῃ λέγομεν, γράφομεν δὲ καλάμῳ ἐν βιβλίοις.

V

ΤΑ ΜΕΤΕΩΡΑ

παρ' ἡμῖν ἄλλοτε μὲν λάμπει ὁ ἥλιος καὶ φέγγει ἡ σελήνη καὶ τὰ ἄστρα, ὥστε εὐδία ἐστίν, ἄλλοτε δὲ ὕει καὶ ἀστράπτει καὶ βροντᾷ ἢ ἄνεμος πνεῖ λαβρός. ὥστε ρεῖ πολὺς ὁ ποταμός, ἡμεῖς δὲ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ καθίζομεν ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ ἀναμένομεν. χθὲς ἄνεμος ἦν λαβρότατος καὶ ὑετὸς καὶ ἀστραπὴ καὶ βροντή. ἡμεῖς δὲ ἐντὸς ἐκαθίζομεν. ἦσθην δὲ δύο τινὲ φίλῳ παρ' ἡμῖν, ἔλεγεν δὲ ὁ ἕτερος, "ἰδοῦ, ὡς ὁμοίῳ ἐστὸν τῷ ἀδελφῷ· οὐ γὰρ σῦκον σύκῳ ὁμοιότερον." ὁ δὲ ἕτερος λέγει, "ἀλλ' οὐχ οὕτως ὁμοίος ἐστὶν οὗτος ἐκείνῳ, ὡς ἐκείνος τούτῳ," οἱ δ' ἄλλοι ἐγέλασαν, ἐπειδὴ ἤκουσαν τοῦ ἀνθρώπου.

VA

ΑΣΤΡΑΠΗ

χθὲς ἦστραπτεν· ἡ δ' ἀστραπὴ μεγάλη ἦν καὶ φοβερά· ἦν δὲ πύελός τις ἐν τῇ αὐλῇ, ἐξ ἧς πυέλου οἱ χοῖροι τρώγουσιν· ἦν δ' ἐν τῇ πυέλῳ ὑετός, ὃς κατέπεσεν ἀπ' οὐρανοῦ. ἡ δ' ἀδελφή ἡ ἐμὴ εἶδεν ἐν τῇ πυέλῳ ὥσπερ τὴν ἀστραπὴν, ἢ ἦν ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ φόβῳ ἐβόα. ἡ δὲ τροφὸς εἶπε, "θάρρει, φίλη κεφαλὴ. ἀστραπὴ ἐκ πυέλου οὐδὲν βλάπτει, κατὰ τὴν παροιμίαν." ἡ δ' ἐθάρρει εὐθύς. οἱ δὲ χοῖροι ὁμῶς ἐν φόρῳ ἦσαν· ἠγνόουν γὰρ ὅτι οὐδὲν βλάπτει ἡ ἐκ τῆς πυέλου ἀστραπὴ καὶ ἐκόϊζον δεινῶς· ὥσπερ γὰρ βοῶμεν ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι, οὕτω καὶ κοῖζουσιν οἱ χοῖροι. ὅ τι δ' ἐν τῷ νῶ αὐτῶν ἔνεστιν, οὐ δῆλον ἔμοιγε, οὐδὲ δῆλον πότερον ἔχουσι νοῦν ἢ οὐ, συντρέχουσι γοῦν ἐν ᾧ ἡμεῖς καλοῦμεν, καὶ τρώγουσιν ὅσα ὀρώσιν ἐν τῇ πυέλῳ· ὥστε οὐ

δοκοῦσιν ἄνευ νοῦ εἶναι παντελῶς. τί γὰρ ἄλλο δυνατὰ ποιεῖν ἐστι τὰ παιδιά τὰ μικρά; βοῶσιν, ἀκούουσιν, τρέχουσιν, ἐσθίουσι, πίνουσι· φωνοῦσι δ' οὔ. οὕτως δὴ ὅμοια τὰ παιδιά τοῖς χοίροις.

VI

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ

ὁ ἀδελφός μου αἰεὶ κλαίει, ἐγὼ δὲ αἰεὶ γελῶ· ὥστε οἱ φίλοι καλοῦσιν ἐμὲ μὲν Δημόκριτον, ἐκείνον δὲ Ἡράκλειτον. οὗτοι γὰρ οἱ ἄνθρωποι φιλόσοφοι ἦσαν, διότι ἐφίλουν δὴ τὴν σοφίαν· ὁ δὲ Δημόκριτος ἐγέλα τοῖς ἀνθρώποις, διότι μῶροι δὴ εἰσιν, ὁ δὲ Ἡράκλειτος ἔκλαιεν τὴν κακὴν τυχὴν αὐτῶν. πάνυ κακὴ, ἐμοὶ μὲν δοκεῖ ἡ τυχὴ τῶν ἀνθρώπων οὐ πάνυ κακὴ, ὥστε γελῶ. ἔχω γὰρ ὑγίειαν καὶ ἰσχυρός εἰμί, ἔχω δὲ ἄλις σιτίων, οἰκῶ δ' ἐν καλῇ οἰκίᾳ· ἔστι γὰρ ἡμῖν, ὥσπερ λέγει ἡ παροιμία, ἀγαθῶν θάλαττα. ἐγὼ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ γεραίτερός εἰμι, ὥστε οὐ τοσοῦτον ἔχει ὁ ἀδελφός, ὅσον ἐγώ· κλαίει διὰ τοῦτ' ἄρα. λέγω δὲ αὐτῷ "θάρρει, ὦ ἀδελφε· ἀγαθὸν καὶ μᾶζα μετ' ἄρτον, κατὰ τὴν παροιμίαν." ὁ δὲ φησιν, "ἄχρι κόρου σκώπτεις· σίγα. τὰ δίκαια αἰτῶ, ἴσον ἔχειν σοι. ἐσμέν γὰρ καὶ ἐγὼ καὶ σὺ υἱὸ τοῦ Θρασύλλου."

VIA

ΒΑΣΚΑΝΙΑ

εἰ δ' ὁ ἀδελφός ἔκλαυσε χθές, τήμερον ἐγὼ κλαίω· ἀλγῶ γὰρ τὴν κεφαλὴν. καὶ μὴν ἡ τροφὸς λέγει εὐθύς, "ὦ φίλτατε, τί πάσχεις; τίς σ' ἐβάσκηεν; ἀλλὰ φίλτρον γε εὐρήσω· μή, μή." καὶ δὴ καὶ ἄδει ἐπωδὴν τινα, καὶ πτύει τρις ἐς τὸν κόλπον τὸν ἐμόν, καὶ κοιμᾷ με ἐπὶ κλίνης, καὶ κλῆει μοι τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ λέγει· "ὦ φίλη κεφαλὴ, λέγω δὴ τῆς λύπης παραμύθιον. εἰσὶ γὰρ τινες ἄνθρωποι οἱ βασκαίνουσι τοὺς ἄλλους· τοιοῦτους γὰρ ἔχουσιν ὀφθαλμούς, ὥστε βλέπουσι μὲν πρὸς τινα, ὁ δ' εὐθύς ἀλγεῖ τὴν κεφαλὴν· οὐδ' ἐστὶ φίλτρον οὐδὲν εἰ μὴ ᾠδὴ τις μυστικὴ, οἷαν νῦν δὴ ἤσά σοι ἐγώ."

VII

ΔΗΜΟΙ

τὸ χωρίον ἐν ᾧ οἰκοῦμεν ἐγὼ τε καὶ οἱ ἄλλοι, ἐν Ἀχαρναῖς ἐστιν. αἱ δ' Ἀχαρναῖ εἰσὶ δῆμος τῶν Ἀθηναίων. ἄρ' ἐρωτᾷς με, τί ποτ' ἐστὶ δῆμος; ἄρ' ἀγνοεῖς; λέγω δὴ. ἡ γῆ ἢ τῶν Ἀθηναίων ἢ μὲν ἐστὶ πεδῖον, ἢ δὲ λόφοι. καὶ ἔν τε ταῖς Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ πεδίῳ καὶ δὴ καὶ ἐν τοῖς λόφοις πολλοὶ εἰσὶ δῆμοι, ἃ μόριά ἐστι τῶν Ἀθηναίων· τὰ δὲ τῶν Ἀθηναίων μόρια τὰ μὲν ἐστὶν ἐν ταῖς Ἀθήναις αὐταῖς, τὰ δ' ἐν ταῖς κώμαις καὶ κατὰ τὸ πέδιον καὶ κατὰ τοὺς λόφους. πολλοὶ δ' εἰσὶν οἱ δῆμοι· ἕκαστος δ' ἄρχει αὐτὸς ἑαυτοῦ, αἱ δ' Ἀθηναῖ κύρια εἰσὶ τῶν δήμων, ὅσοι ὑπάρχουσιν. ὀνομάζομεν δὲ δημότας τοὺς ἐν ἑκάστῳ δήμῳ· οἱ δὲ δημόται ἄρχουσιν αὐτοὶ ἑαυτῶν. ὁ μὲν πρῶτος τῶν

δημοτῶν δήμαρχος ἐστίν· ἐν ἐκάστῳ δὲ δήμῳ ταμιεύει ταμίας· ἔστι δὲ καὶ δημοτικὰ ἱερὰ καὶ ἱεροποιοί, καὶ πρυτανεῖον δημοτικὸν ἐν ᾧ ἔστιν ἑστία δημοτική. ἐν τοῖς ἱεροῖς ἱερὰ ποιούμεν τοῖς θεοῖς καὶ σέβομεν αὐτοὺς καὶ προσκυνούμεν· ἐν δὲ τῷ πρυτανείῳ δειπνοῦμεν ἐνίοτε.

VIIA

ΑΧΑΡΝΑΙ

ἐνθὲνδε ἀπὸ τοῦ δήμου τῶν Ἀχαρνῶν ὀρώμεν τὰς Ἀθήνας· αἱ δ' Ἀθηναὶ μακρὰν ἄπεισιν τῶν Ἀχαρνῶν, στάδια ἐξήκοντα. ἔχομεν δὲ δημότας πολλούς, ὥστε ἔνεισιν ἐν ταῖς Ἀχαρναῖς τρισχίλιοι ὀπλίται. ὁ δὲ ὀπλίτης τοῖς στρατιώτης ἐστίν, ὃς ὄπλα φέρει χαλκᾶ ἢ σιδηρᾶ. καὶ γὰρ οἱ πολῖται οἱ ἐν ἀγροῖς ἐν μὲν μάχῃ εἰσὶ στρατιῶται, ἐν δ' εἰρήνῃ ἐργάται. ὁ αὐτὸς οὖν ἄλλοτε μὲν ἐργάτης ἐστίν, ἄλλοτε δὲ στρατιώτης· καὶ ἀμύνουσι τοὺς πολεμίους ταῖς τ' Ἀχαρναῖς καὶ ταῖς Ἀθηναῖς. ἡ δὲ γῆ ἡ ἡμετέρα καρποφόρος ἐστίν φύει καὶ δένδρα καρποφόρα καὶ πυρούς καὶ κρίθας· τὰ δ' ἄλλα δένδρα κατακόπτομεν, καὶ καίομεν, οὗτοί εἰσιν οἱ λόφοι οἱ περιέχουσι τὰς Ἀχαρνας, καὶ ἐκεῖνά ἐστι τὰ δένδρα ἃ κατακόπτομέν τε καὶ καίομεν, ὄρας δὲ καὶ κύκλω ἀγρούς καὶ χωρία πολλά, ἐν οἷς ἡ γῆ φύει τὰ καρποφόρα δένδρα καὶ τὸν σῖτον. τὰ δὲ χωρία γεωργοῦσιν οἱ γεωργοί.

VIII

Ο ΜΩΡΟΣ

ἔστι τις μῶρος ἐν τῇ ἡμετέρῃ κώμῃ, ὃν Κόβαλον ὀνομάζει τὰ παιδιά· ὁ δὲ μῶρος, ἡμεῖς δὲ τὰ παιδιά ἔχομεν. χθὲς ἠρώτησέ τις αὐτόν· "ὦ Κόβαλε, πόσον χωρεῖ ἡ πεντακότυλος λήκυθος;" ὁ δ' ἔφη, "πότερον οἶνον λέγεις ἢ ἔλαιον;" καὶ ἐν ᾧ χρόνῳ ἐγελῶμεν, ἄλλος τις ἐρωτᾷ αὐτόν· "ὦ Κόβαλε σοφώτατε, ἄρα σιωπᾶν οἷός τ' εἶ;" οὐ φασὶ γὰρ οἶους τ' εἶναι σιωπᾶν τοὺς μῶρους. ὁ δ' εἶπεν, "μάλιστά γε." ὁ δὲ, "διὰ τί οὖν, ἔφη, οὐ σιωπᾶς;" ὁ δ' ἔφη, "καὶ δὴ σιωπᾶ· τί μήν; σὺ δ', ὦ κάκιστε, λέγεις." "ἀλλὰ μήν, ἦ δ' ὅς, οἷός τ' εἰμὶ σιωπᾶν." καὶ ὁ μῶρος, "καὶ ἐγώ," φησὶν. ὥστε τότε γοῦν ἔδοξεν εἶναι σοφὸς ὁ ἄνθρωπος ἀντὶ μῶρον· τὸ δὲ παιδίον σιωπᾶν μόλις, καὶ σοφὸς ἔδοξεν ἅμα καὶ μῶρος. ἄρ' οὐκ ἐστὶ θαυμάσιον τοῦτο; ἔμοιγε δοκεῖ.

VIIIA

Ο ΜΩΡΟΣ ΜΑΑ' ΑΥΘΙΣ

οὐκ ἄρ' ἦν μῶρος ὁ μῶρος, ὃν περ ὀνομάζομεν Κόβαλον, δοκεῖ γὰρ εἶναι οὐκ ἄνευ νοῦ. ἐπώλησε γοῦν ὄνον τῷ Θρασύλλῳ, ὁ δ' ὄνος εὐθύς ἀπέθανεν. καὶ ὁ Θράσυλλος ἀπαντήσας τῷ Κοράλλῳ, μετ' ὀργῆς λέγει, "ὦ μιαρέ, ἀπέθανεν ἤδη ὁ ὄνος ὃν σύ μοι ἐπώλησας." ὁ δ' εἶπεν, "φεῦ φεῦ· ἐν ᾧ παρ' ἐμοὶ ἦν, ὦ Θράσυλλε, οὐδὲν τοιοῦτον ἐποίησεν, οὐ μὰ τοὺς θεούς. ἀλλ', ὦ τάν, παθῶν

μανθάνεις, ὡςπερ ἡ παροιμία." ὁ δὲ Θράσυλλος δι' ὀργῆς ὦν παίει αὐτόν, καὶ βοᾷ, "μανθάνεις ἄρα καὶ σύ, ὦ τάν, παθών." ὁ δὲ μῶρος, γελάσας, "ἀλλ', ἦ δ' ὅς, συγγνώμην ἔχε μοι· ἤμαρτον γὰρ πωλήσας σοι τοιοῦτον ὄνον, οἷος ἔμελλεν ἀποθανεῖν. ἀλλ' οὐ γὰρ εἶχον ἀθάνατον· εὐρήσω δ' ἀνύσας." εἰπὼν δὲ ταῦτα ἀπέδρα. ὁ δὲ Θράσυλλος ἔφη, "εἴθ' εὐροῖς, ὦ θαυμάσιε," καὶ ἀπῆλθεν οἴκαδε.

VIII Β

ΠΟΛΕΜΟΣ

πολλάκις ἀγγέλλει ἡμῖν ἄγγελος, ὅτι πόλεμός ἐστι ταῖς τ' Ἀθήναις καὶ τῶν πολεμίων ἔστιν οἷς· ἔχομεν γὰρ πολλοὺς πανταχοῦ πολεμίους, τοὺς τ' ἐν τοῖς Μεγάροις καὶ τοὺς ἐν τῇ Αἰγίνῃ καὶ τοὺς ἐν τῇ Βοιωτίᾳ πλὴν τῶν ἐν ταῖς Πλαταίαις· οἱ γὰρ τῶν Πλαταιῶν πολῖται φίλοι εἰσὶ καὶ σύμμαχοι πάσαις τοῖς Ἀθηναίοις. οὐδεὶς οὖν φόρος ἐστὶν ἡμῖν ἀπὸ τῶν Πλαταιῶν· ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἄλλης Βοιωτίας καὶ ἀπὸ τῶν Μεγάρων καὶ ἀπὸ τῆς Αἰγίνης ἐστὶ φόβος αἰεὶ. οἱ δὲ μάλιστα πολέμιοι πάσαις εἰσὶν τε καὶ ἦσαν οἱ Πέρσαι. οἰκοῦσί τοι ἐν Ἀσίᾳ οἱ Πέρσαι· καὶ δὴ καὶ ποτ' ἦλθον δεῦρο καὶ ὁ Δαρεῖος καὶ ὁ Ξέρξης· οὗτοι δ' ἦρχον τῶν Περσῶν. καὶ τὸν μὲν Δαρεῖον ἐνίκησαμεν· ὁ δὲ Ξέρξης πρῶτον μὲν ἐνίκησεν ἡμᾶς, ἔπειτα ἡμεῖς ἐνίκησαμεν τὸν Ξέρξη. περὶ τούτων δὲ ὕστερον λέξω σοι.

VIII Γ

ΜΑΧΗ

νεωστὶ ἦλθεν ἄγγελος εἰς τὴν κώμην, ὃς εἶπεν, ὅτι οἱ Βοιωτοὶ εἰσέβαλον εἰς τὴν Ἀττικὴν, μετὰ πεντακοσίων ὀπλιτῶν· φέρειν ἄγειν ἔφη τὰ ζῶα, καὶ τὰ ἄλλα, ὅσα ἔνεστιν ἐν τοῖς χωρίοις καὶ ταῖς κώμαις. παρεσκευάζομεν οὖν καὶ ἡμεῖς τοὺς ὀπλίτας· ἦσαν δὲ σχεδὸν δισχίλιοι, καὶ ἐπῆλθον δρόμῳ ἐπὶ τοὺς πολεμίους. μετὰ τρεῖς ἡμέρας κατῆλθον· πολλοὶ μὲν τραυματῖαι ἦσαν, πολλοὶ δ' ἀπέθανον ἐν τῇ μάχῃ· ἀλλ' ἐνίκησαν τοὺς Βοιωτούς, καὶ ἀπέκτειναν τοὺς πολλούς, εἰς τετρακοσίους, τοὺς δ' ἑκατὸν ἐζώγησαν. ἐπειδὴ δ' ἐωρῶμεν τοὺς πολεμίους, πολὺ ἐχαίρομεν καὶ τῇ ὕστεραίᾳ ἐπωλοῦμεν τοὺς αἰχμαλώτους, ὥστε δοῦλοι ἦσαν. ταῦτα μὲν δὴ ποιοῦμεν τοὺς πολεμίους.

VIII Δ

ΡΑΨΩΙΔΟΣ

φοιτῶσι παρ' ἡμᾶς ἐνίοτε καὶ ῥαψωδοὶ οἱ δὲ ῥαψωδοὶ τοὶ ἔχουσι λέγειν πάντα τὰ τοῦ Ὀμήρου ἄνευ βιβλίων. ἄλλοι τῶν ῥαψωδῶν οὐχ ὀρῶσιν τὸν ἥλιον, ἀλλὰ τυφλοὶ εἰσιν· ὀφθαλμοὺς μὲν ἔχουσιν, ὡς δοκεῖ, ἀλλ' οὐχ ὀρῶσιν. διὰ ταῦτα οὐδὲν ἔργον ἐστὶν αὐτοῖς ἄλλο ἢ τὸ ῥαψωδεῖν. ἔχουσι δὲ καὶ σκῆπτρα,

οἷς παίουσι τὴν γῆν ἐν ᾧ χρόνῳ περιπατοῦσιν. οὐ γὰρ καλὸν ἔστιν ἔρρειν ἐκ τῆς ὁδοῦ· καὶ βλέπουσιν οὐδέν. εἷς τις δὴ ῥαψῳδὸς ἐσπέρας πάρεστι. παίει τὴν θύραν τῷ σκήπτρῳ καὶ βοᾷ· "τίς ἔνδον;" ὑπακούει τις τῶν οἰκετῶν, καὶ ἀνοίγει τὴν θύραν, καὶ ἐρωτᾷ, "τίς πόθεν εἶ σύ, καὶ τί ἐθέλεις;" ὁ δὲ λέγει πρὸς ταῦτα, "ἐγὼ μὲν εἰμι ῥαψῳδός, καὶ ἐθέλω μένειν παρ' ὑμῖν τήμερον· σιτίων δεῖ μοι καὶ οἴνου καὶ ὕπνου· ἀνθ' ὧν ἀκούετε μου, ἐγὼ δὲ ῥαψῳδῶ τὰ Ὀμηρικά, ὅσα ἐθέλετε." πρὸς ταῦτα λέγει ὁ οἰκέτης, "κάθιζε δὴ, ὦ ξέने, καὶ ἔσθιε καὶ πῖνε ὅσα ἐθέλεις· ἔχομεν γὰρ ἄλις. καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον ῥαψῳδεῖ μὲν σύ, ἡμεῖς δὲ ἀκούομεν ἄσμενοι."

VIII E

ΠΛΟΥΤΟΣ ΚΑΙ ΠΕΝΙΑ

ἄρα φανερόν ἐστί σοι, ὅ τι μὲν ἔστιν ὁ πλοῦτος, ὅ τι δ' ἡ πενία; ἀκούεις ἄν. ὅταν τις ἔχη ὅσα ἂν ἐθέλη, πλοῦτον ἔχει· ὅταν δὲ μὴ ἔχη ἄλις, πενία. πλοῦτου μὲν παρόντος τρυφῶσιν οἱ ἄνθρωποι, πενίας δὲ παρούσης ἰσχυροὶ εἰσιν. ἡ δὲ πενία τὰς τέχνας διδάσκει, κατὰ τὴν παροιμίαν· ἀντὶ γὰρ τοῦ τρυφᾶν καὶ ἀντὶ τοῦ ἡσυχάζειν, δεῖ τοὺς μὲν γεωργοὺς γεωργεῖν, τὰς δ' ἐν τῇ οἰκίᾳ τελεῖν τὰ ἔργα. οἱ μὲν οὖν ἀροῦσι τῷ ἀρότρῳ, καὶ σπείρουσι, καὶ ἀμῶσιν· αἱ δὲ λίνον ποιοῦσι κλώθουσαι ἔρια, καὶ ὑφαίνουσι, καὶ ῥάπτουσι. ἡμεῖς δὲ τὰ παιδία μετέχομεν τούτων τῶν ἔργων, καὶ μοῖραν ἔχομεν· μανθάνομεν δὲ καὶ παίζομεν. πρὸς δὲ τούτοις ἀναβαίνομεν ἐφ' ἵππους καὶ ἵππεύομεν, καὶ διατρέχομεν. ἐσπέρας δὲ καθίζομεν παρ' ἐστία καὶ ἡ τροφός, ἣτις παλαιὰ ἐστὶ τὴν ἡλικίαν, λέγει μύθους παλαιότερους ἑαυτῆς, ἡμεῖς δ' ἀκούομεν ἄσμενοι.

VIII Z

ΨΙΤΤΑΚΟΣ

φεῦ τῆς εὐτυχίας· ἔχω γὰρ δῶρον κάλλιστον. ἄρ' ἐρωτᾷς ὅ τι ἐστὶ τὸ δῶρον; ἄκουε δὴ, ἵνα συγχαίρης ἐμοί. ξένος μὲν γὰρ τις ἦλθε, τρίτη ἡμέρα αὐτῆ, φέρων ἐν οἰκίσκῳ θαυμάσιον ὀρνίθιον, θαυμασιώτατον μὲν οὖν. ἔστι γὰρ μέγα τὸ ὀρνίθιον, καὶ τὰ μὲν πράσινον, τὰ δὲ ξανθόν· ἔχει ῥύγχιον μέγα καὶ καμπύλον· ἔχει δὲ καὶ μεγάλην τὴν φωνὴν καὶ ἀνθρωπίνην. οὐ πιστεύεις; τὰ ὄντα λέγω· ἀνθρωπίνη τῷ ὄντι ἡ φωνή, νῆ τοὺς θεούς. ἔφασκε δ' ὁ ξένος ψιττακὸν εἶναι τὸ ὀρνίθιον. φεῦ τῆς εὐφωνίας· λαλεῖ τὸ θηρίον ὡς ἄνθρωπος· τὰ ὄντα λέγω. ἄκουε, ἵνα πιστεύης. ἐπειδὴ γὰρ τάχιστα ἦλθεν ὁ ξένος, βοᾷ ὁ ψιττακός· "χαίρετε." ἡμᾶς δ' εὐθὺς φόβος κατέλαβεν· ὁ δ' εἶπεν, "οὐδεὶς φόβος, ὦ ἄνθρωποι· χαίρειν κελεύει ὑμᾶς ὁ ψιττακός, φίλος ὢν θεοῖς· οἱ γὰρ θεοὶ ἐποίησαν αὐτὸν λαλεῖν φωνῇ ἀνθρωπίνῃ." καὶ ὁ Οὐράσυλλος θαυμάζων εἶπε, "τί δὴ τοῦτ' ἐστίν, ὦ τάν; οὐ γὰρ ἠκούσαμεν ἡμεῖς οὐδέποτε ὀρνιθίου λαλοῦντος φωνῇ ἀνθρωπίνῃ. τί ἄλλο λέγει;" ὁ δὲ ξένος, "πολλά, ἦ

δ' ὅς· πεινῶν γὰρ κελεύει σιτία φέρειν, διψῶν δὲ ποτὸν φέρειν κελεύει· μὴ φερόντων δ' ἡμῶν, λοιδορία ἐστὶ πολλή." ὁ δὲ Θράσυλλος ἐπήνεσέ τε τὸν ψιττεικὸν τῆς εὐφωνίας, καὶ εἶπεν· "ὦ ξένε, ἄρα πωλεῖς μοι τὸ ὄρνιθιον;" ὁ δέ, "καὶ μάλα, ἔφη, δέκα δραχμῶν." λαρῶν οὖν τὰς δέκα δραχμάς ἀπῆλθε μὲν ἄσμενος, ἡμῖν δὲ κατέλιπε τὸν ψιττακόν, πολλὰ λαλοῦντα, οἷα τάδε· "ὦ κατάρατε, ποῖ φεύγεις; κάρυον, κάρυον, κάρυον· πεινῶ, πεινῶ· διψῶ, διψῶ· φερέτω τις κάρυον, φερέτω τις οἶνον. φεῦ τοῦ καταράτου ἀνθρώπου, φεῦ τοῦ πονήρου· ἄπαγε, ἄπαγε." ἡμεῖς δ' ἐθαυμάζοβιεν ἀκούοντες. ἐγὼ δ' εὐθύς ἐποίησι τὸν ψιττακόν.¹

ΙΧ

ΑΓΡΟΙΚΟΙ

πολλοὶ ἐργάται εἰσὶν ἐν τῷ χωρίῳ ἡμῶν, μισθὸν δὲ δίδωσιν αὐτοῖς ὁ δεσπότης. ἄλλος μὲν ἀρότης ἐστὶ καὶ ἀροῖ τὴν γῆν τῷ ἀρότρῳ· ἄλλος δὲ μακέλην ἔχων σκάπτει, ἢ δίκηλλαν ἔχων στρέφει τὸν χόρτον· ἄλλος δ' ἀξίνη κατατέμνει τὰ δένδρα, ἢ συλλέγει φρυγανισμόν· ἄλλοι δὲ φυλάττουσι τὰ πρόρατα καὶ τὰ ἄλλα ζῶα. τοῖς μὲν προβάτοις οὐ δίδομεν τροφήν· αὐτὰ γὰρ αὐτοῖς εὐρίσκει ῥαδίως τὴν τροφήν κατὰ τὸν νομόν· δίδομεν δὲ τοῖς ἵπποις καὶ τοῖς ὄνοις καὶ τοῖς ἡμιόνοις καὶ τοῖς χοίροις, τοῖς μὲν δὴ ἵπποις διδόασιν κριθὰς καὶ χόρτον, τοῖς δὲ χοίροις διδόασιν τὰ λείψανα τῆς ἀνθρωπίνης τροφῆς. ταῦτα δὲ τὰ λείψανα τιθέασιν ἐν πυέλοις, οἱ δὲ χοῖροι, κοῖζοντες καὶ γρουλλίζοντες καὶ λέγοντες γρῦ γρῦ, καθιᾶσιν τὰ ῥύγχια εἰς τὰς πυέλους, καὶ τρώγουσιν ὅ τι ἂν ἐμβάλωμεν. ἡμεῖς δ' οὐχ οὕτως ἐσθίομεν ἀλλὰ κατὰ κόσμον· εἰ δὲ μή, πληγὰς λαμβάνομεν. οὐδὲ λέγομεν γρῦ γρῦ.

ΙΧΑ

ΓΕΩΡΓΟΣ

πότερον ἀγνοεῖς τί ἐστὶν ἄροτρον καὶ τὰ λοιπά; νομίζω ἔγωγε· ὥστε λέγω δῆ. τὸ μὲν ἄροτρον ἐστὶν ὄργανον τοῦ γεωργοῦ, ᾧ ἀροῖ τὴν γῆν· ἀρῶν δὲ τὴν γῆν τί ποιεῖ; καθίησι μὲν τὸ κάτω τοῦ ἀρότρου, ὃ σιδηροῦν ἐστὶν, εἰς τὴν γῆν· ἔλκει δὲ τὸ ἄροτρον ζῶόν τι, καὶ ὁ ἀρότης ἔχων τὴν ἐχέτλην ἐλαύνει τὸ ζῶον. οὕτως ἐλαύνει ὀγμὸν ἐν τῇ γῇ. μετὰ τοῦτο ἄλλος ἐλθὼν σπείρει τὸν σῖτον· τὸν δὲ σῖτον, ὅταν ἦ ἐν ἀκμῇ, θερίζει θεριστής. τὸ δ' ὄργανον τοῦ θεριστοῦ δρέπανόν ἐστιν· ὅπερ ἐστὶ τοι μάχαιρά τις καμπύλη, ἢ τέμνει τὸν σῖτον. τελευτῶντες δέ, ἐπειδὴν τάμωσι, δέουσι δεσμοῖς τοὺς καλάμους τοῦ σίτου, καὶ ἀποτιθέασιν ἐν ἀποθήκαις. μακέλη δ' ἄλλο ὄργανόν ἐστιν, ᾧ ὀρύττουσι σκάπτοντες, ὥστε φυτεύειν δένδρα καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐν τοῖς κήποις. ὅταν δὲ

¹ ὅρα τὸ μέλος ἐν σελίδι ἑκατοστῇ εἰκοστῇ ἐνάτῃ.

κατατέμνωσι τὰ δένδρα, ἀξίνην ἔχουσιν ὄργανον τοῦ κατατέμνειν. ταῖς δ' ἀξίνας καὶ φρυγανισμόν κατατέμνουσιν, ὅς ἐστι ξύλα πρὸς τὸ καίειν.

IXB

ΠΙΘΗΚΟΣ

εἶδομεν τήμερον θαυμάσιόν τι, θαυμασιώτατον μὲν οὖν, οἶον οὐδεὶς πρότερον εἶδεν, ὡς νομίζω, οὐδεπώποτε. ἦλθε γὰρ ξένος τις Αἰγύπτιος, ὃς εἶχε ζῶον ὅμοιον μὲν ἀνθρώπῳ, μικρὸν δέ· φεῦ· ὡς ἐγελῶμεν ἰδόντες τὸ ζῶον. καὶ τοῦτο τὸ ζῶον ἔφασκεν εἶναι ὁ ξένος πίθηκον. οὗτος τοίνυν ὁ πίθηκος μικρότερος ἦν παιδίου καὶ πάνυ μικροῦ εἶχε δὲ χλαῖναν μικράν, καὶ δὴ καὶ βλαύτας, καὶ πέτασον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. κόμας δ' εἶχεν ὁ πίθηκος κατὰ τὸ πρόσωπον ὅλον, καὶ ἔβλεπε δόλιον· ἔφασκε δ' ὁ ἄγων πολυμήχανόν τ' εἶναι, καὶ κλέπτῃν. ἴστησι δ' ὁ ἄγων τὸν πίθηκον ἐγγύς μου· ἐγὼ δὲ δίδωμι αὐτῷ κάρυον· ἰδοῦ, τίθησι τὸ κάρυον ὁ πίθηκος μεταξὺ τῶν ὀδόντων, καὶ πιέζει τὸ κάρυον τοῖς ὀδοῦσιν, καὶ συνθραύει· τὸ μὲν ἔξω τοῦ καρύου ἀποβάλλει, τὸν δὲ κόκκον κατεσθίει ὡσπερ καὶ ἄνθρωπος. ἐπεὶ δ' ἔφαγε τάχιστα τὸν κόκκον, τίθημι παρ' αὐτῷ ποτήριον οἴνου· ὁ δὲ πίθηκος εὐθύς λαβὼν τὸ ποτήριον πίνει τὸν οἶνον, καὶ τὸ ποτήριον καταβάλλει χαμαί. μετὰ ταῦτα τίθησι τὸν πέτασον χαμαὶ ὑπτίον, ὥστε τὸ κοῖλον τοῦ πετάσου ἄνω εἶναι· ἵνα δὴ εἰσβάλωμεν καὶ ἄλλα κάρυα. ἡμεῖς δὲ μόνον οὐκ ἐξεθάνομεν γελῶντες.

ἔπειτα μετὰ ταῦτα ἐρωτῶ τὸν ἄγοντα· "ποιόν τι, ὦ ξέने, λέγεις τοῦτο τὸ ζῶον; θαυμασίως γὰρ ὡς ὁμοίον ἐστὶν ἀνθρώπῳ." ὁ δὲ ξένος, "καὶ μὴν, φησὶν, μιμηλότατόν γ' εἶτι τὸ ζῶον· καὶ ὅ τι ἂν ἐδιδάξης τοῦτο καὶ ποιεῖ ἀκριβῶς. χορεύει γοῦν, ἐὰν μάθη, καὶ αὐλεῖ, ἐὰν ἐκδιδάξης. ἐγὼ δὲ καὶ πίθηκον εἶδον ἡνίας κατέχοντα καὶ ἄμαξαν μικρὰν ἐλαύνοντα. ἔστιν ὅτε καὶ μὴ διδακτὸς ταῦτα ποιεῖ ἄπερ οἱ ἄνθρωποι. ἦν γὰρ τις τροφὸς ἐν Αἰγύπτῳ ἣτις ἔλουε παιδίον ἐν σκάφῃ. ἡ δὲ πρῶτον μὲν κατατίθησι τὴν σκάφην χαμαί· ἔπειτα δὲ λύει τὰ σπάργανα τοῦ παιδίου, εἶτα λούσασα τὸ παιδίον τίθησιν αὐτὸ ἐν τόπῳ τινὶ ἡσυχῳ, καὶ ἀποχωρεῖ. ὁ δὲ πίθηκος ἰδὼν ταῦτα, ἀποχωρησάσης τῆς τροφοῦ, εἰσθρῶσκει εἰς τὴν οἰκίαν διὰ τινος θύρας· ὡς δ' εἶδεν ἐρημίαν οὖσαν ἐν τῇ οἰκίᾳ αἶρει τὸ παιδίον ἐκ τῆς εὐνῆς, καὶ λύει τὰ σπάργανα ὡσπερ καὶ εἶδε τὴν τροφὸν λύουσιν· ἰδὼν δὲ σκάφην τινα ἢ ἔτυχε ζέουσα, κατατίθησι τὸ παιδίον εἰς τὴν σκάφην τὴν ζέουσαν, καὶ μέντοι καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸ κάκιστα."

πρὸς ταῦτ' ἐγὼ, "φέρ' ἴδωμεν, φημί, ἔχομεν γὰρ καὶ ἡμεῖς παιδίον ἔνδον." ἡ δὲ τροφὸς εὐθύς βοᾷ "εὐφήμει, ὦ Θρασύμαχε, μὴ πλήγας λάβῃς." καὶ ἐγὼ μὲν ἐσιώπων· ὁ δὲ ξένος ἔλεγεν, "ἐὰν σύ, ὦ κάκιστε, οὕτως λέγεις περὶ τοῦ

ἀδελφοῦ, ἴσως ἂν μεταλλάττοιεν τὴν μορφήν σοι οἱ θεοί, ὥστε πίθηκον σ' εἶναι αὐτόν." καὶ ἐγὼ ἐβόων, "φεῦ· μὴ γένοιτο τοῦτό γε· σκώπτων γὰρ ταῦτ' εἶπον." ὁ δ' ἔλεγε, "καὶ δὴ καὶ σκώπτοντες ἂν ποιοῖεν τοῦτο οἱ θεοί." μετὰ ταῦτα φόβος μ' εἶχε πολὺς, μὴ οἱ θεοὶ ἀκούσαντες μεταλλάττοιέν μ' ὥστε πίθηκον εἶναι.

ΙΧΓ

ΘΑΛΑΤΤΑ

ὅταν ἦ γαλήνη, γελᾶ ἢ θάλαττα ὥσπερ προσκαλοῦσα ἡμᾶς· ἡμεῖς δὲ ἔστιν ὅτε καθέρπομεν πρὸς τὸν αἰγιαλόν, καὶ δὴ καὶ πλέομεν ἐν πλοίῳ, ἡμέρα ἕκτη αὕτη, καὶ κατήλθομεν πρὸς τὸν αἰγιαλόν· εὔρομεν δ' ἄνθρωπόν τινα καθίζοντα ἐπὶ πέτρου, ὃς μάλα σκυθρωπὸς ἐδόκει εἶναι. καὶ ἐγὼ, "χεῖρε, ἔφην, ὦ τάν· διὰ τί σκυθρωπὸς ὦν προσβλέπεις οὕτω τὴν θάλατταν; ἄρ' οὐ γαλήνη;" ὁ δ' ἔφη, "γαλήνη δὴ· ἀλλὰ διὰ τί; ὅτι σύκων ἐπιθυμεῖ ἢ θάλαττα," πρὸς ταῦτ' ἐγώ, "ποίων σύκων, ὦ θαυμάσιε; τίς γὰρ δὴ ποτ' ἤκουσε τὴν θάλατταν σύκων ἐπιθυμοῦσαν;" καὶ ὅς, "λέξω σοι, ἔφη, ἐὰν ἐθέλης ἀκούειν. ἐγὼ γὰρ πρὶν μὲν ἦν βουκόλος, καὶ εἶχον βοϊδίων ἀγελήν· ἀλλ' οὐκ ἤρесе μοι τὸ βουκολεῖν· ἠθελον γὰρ πλουτεῖν ταχέως. ἐπώλησα οὖν τὰ βοῖδια, καὶ ἠγοράσας σῦκα· πωλήσας δὲ τὰ βοῖδια, καὶ ἀγοράσας τὰ σῦκα, ἐπὶ πλοῖον ἐπιραίνω ἔχων τὰ σῦκα, καὶ πλέω ἐπὶ Βυζαντίου, ἔμπορος δὴ ὦν. ἀλλ' ἄνεμος μέγας ἔπνει, καὶ κυτέδυσσε τὸ πλοῖον, καὶ ἐναυάγησα· τὰ δὲ σῦκα φροῦδα ἦν ἤδη. λαβούσης δ' τῆς θαλάττης τὰ σῦκα, πάλιν ἦν γαλήνη. ὥστε δοκεῖ μοι ἢ θάλαττα σύκων ἐπιθυμεῖν, ὅταν ἦ γαλήνη." πρὸς ταῦτ' ἐγώ, "σοφὸς μεν, εφην, ὁ Πίττακος καὶ οἱ ἄλλοι τῶν ἑπτὰ· σὺ δ', ὦ μακάριε, σοφώτερος εἶ αὐτῶν." ὁ δ' εἶπεν, "εἶεν δὴ σοφοὶ ἔμουγ' ἔνεκα· εἰ γὰρ ἔχοιμι πάλιν τὰ σῦκα. χαλεπὸν ἄρα ἢ σοφία μετὰ πενίας· οἱ δὲ ἑπτὰ οὐ κατ' ἐμὲ σοποὶ ἦσαν που· καὶ γὰρ εἶχον σῦκα, ὅσα ἐθέλοιεν." κὶὰ μετὰ ταῦτα ἐσίγα, καὶ οὐκέτ' ἠθελε λέγειν οὐδέν.

Χ

ΔΕΚΑΤΗ

δημοκρατία νῦν ἐστὶ τοῖς Ἀθηναίοις· ἄρχει γὰρ ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναῖος αὐτὸς ἑαυτοῦ, καὶ ἔχει νόμους. ἀλλὰ πρὶν οὐκ ἦν δημοκρατία, καὶ νόμοι οὐκ ἦσαν δημοτικοί, ἀλλ' οὐς ἐθέλοι τιθέναι ὁ τύραννος· ἦρχε γὰρ τις τῶν Ἀθηνῶν τύραννος, ὃς ὠνομάζετο Πεισίστρατος· οὗτος δ' ὁ τύραννος ἦρχεν ὡς καὶ ἠθελεν ἄρχειν τῶν πολιτῶν. ἐξέπραττε δὲ τὴν λεγομένην δεκάτην. αὕτη δ' ἦν μέρος δέκατον τῶν καρπῶν τῆς γῆς. τοὺς γεωργοὺς οὖν ἔδει τὴν δεκάτην τῶν γιγνομένων ἀποδιδόναι τῷ τυράννῳ. ταύτην δ' ἐξέπραττεν ὁ Πεισίστρατος δυοῖν ἔνεκα· πρῶτον μὲν, ἵνα μὴ ἐν ταῖς Ἀθήναις διατρίβοιεν, ἀλλὰ πανταχοῦ κατὰ χώραν· ἔπειτα, ἵνα εὐπορῶσι μετρίως, καὶ μὴ ἔχοιεν

σχολήν, ὥστε πράγματα παρέχειν ἑαυτῷ καὶ ὄχλον. ὁ δὲ τύραννος πολλάκις ἐπορεύετο κατὰ τὰ χωρία, ἐπισκοπῶν τίς μὲν εὖ ἐργάζεται, τίς δὲ κακῶς. καὶ πότερον δικαίως ἀποδιδόασι τὴν δεκάτην.

ἦν δὲ τις γεωργῶν ποτε, ὡς ἀκοιῆ ἤκουσα, ἐν τῷ Ὑμητῷ· ἔστι δ' ὁ Ὑμητὸς λόφος τῆς Ἀττικῆς, πλήρης μὲν πετρῶν, ἔχων δ' οὐ καλὴν γῆν. ὁ δὲ γεωργὸς ἠεργάζετο ὅμως, καθ' ὅσον οἶός τ' ἦν. καὶ ἐλθὼν ὁ Πεισίστρατος ἑώρα τὸν ἄνθρωπον σκάπτοντα τὰς πέτρας καὶ ἐργαζόμενον· θαυμάσας δὲ ἠρώτα, τί γίνεται ἐκ τοῦ χωρίου; ὁ δὲ γεωργός, "οὐδὲν ἄλλο, φησὶν, ἢ κακὰ καὶ ὀδύναι· καὶ τούτων τῶν κακῶν καὶ ὀδυνῶν δεῖ τὸν Πεισίστρατον λαβεῖν τὴν δεκάτην." ὁ μὲν οὖν ἄνθρωπος ἔλεγε ταῦτ', ἀγνοῶν ὅτι πάρεστιν ὁ Πεισίστρατος· ὁ δὲ Πεισίστρατος ἀκούων ἐγέλασε, καὶ ἐπήνει τὴν φιλεργίαν αὐτοῦ· καὶ δὴ καὶ ἐποίησεν ἀτελὲς τὸ χωρίον καὶ ἐλεύθερον τῆς δεκάτης.